

**Diagnoza
lokalnych zasobów
i potrzeb w zakresie
usług społecznych dla
miasta Ostrołęka**

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

„Projekt „Dla Ciebie, dla mnie, dla nas – rozwój usług społecznych na Mazowszu”

Łączymy

Aktywizujemy

Wspieramy

Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej

- 00-844 Warszawa, ul. Grzybowska 80/82
- tel. 22 376 85 00, e-mail: mcps@mcps.com.pl
- www.mcps.com.pl

Dokument wytworzono w okresie wrzesień 2024 – styczeń 2025 r.

Opracowanie: IBC Advisory Spółka Akcyjna oraz Centrum Badań Marketingowych Indicator Sp. z o.o.

SPIS TREŚCI

Wykaz używanych pojęć i skrótów	5
Wprowadzenie.....	7
Najważniejsze wnioski	9
I. Demografia	9
II. Sytuacja gospodarcza miasta.....	9
III. Lokalne zasoby usług społecznych	9
IV. Pomoc społeczna	10
V. Charakterystyka usług społecznych dla osób starszych w Ostrołęce w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	10
VI. Charakterystyka usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w Ostrołęce w świetle danych zastanych i badań ankietowych	11
VII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności w Ostrołęce w świetle danych zastanych i badań ankietowych	12
VIII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w Ostrołęce w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	13
IX. Charakterystyka usług społecznych dla rodzin z dziećmi w Ostrołęce w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	14
X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w Ostrołęce w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	16
Rozdział I Diagnoza lokalnych zasobów ostrołęki w zakresie usług społecznych w świetle analizy Danych zastanych.....	17
I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej	17
II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych	19
III. Analiza świadczonych usług społecznych	21
Rozdział II Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego mieszkańców miasta Ostrołęka	28
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	28
II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów.....	30
Rozdział III Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego instytucji świadczących usługi społeczne w Ostrołęce	52
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	52
II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w mieście w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	54
III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych	55
IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w mieście co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji	58

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)	58
VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie miasta	59
Spis tabel	61
Spis wykresów	62

WYKAZ UŻYWANYCH POJĘĆ I SKRÓTÓW

CAPI –wywiad bezpośredni (ang. Computer Assisted Personal Interview).

CAWI – Computer Assisted Web Interview, ankieta online.

CATI – wywiad telefoniczny (ang. Computer-Assisted Telephone Interviewing).

CUS – Centrum Usług Społecznych.

Deinstytucjonalizacja (DI) - rozumiana nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania.

Diagnoza – Diagnoza lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych na Mazowszu.

DPS – Dom Pomocy Społecznej.

EFS – Europejski Fundusz Społeczny.

Gmina - podstawowa jednostka samorządu terytorialnego w Polsce, odpowiedzialna za lokalne sprawy publiczne. Jest najmniejszym szczeblem administracji publicznej, obejmującym obszar jednej lub kilku miejscowości.

GUS – Główny Urząd Statystyczny.

JOPS – Jednostka Organizacyjna Pomocy Społecznej.

LPDI – Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych.

MCPS – Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej.

MOPR – Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie

NSP – Narodowy Spis Powszechny.

OIK – Ośrodek Interwencji Kryzysowej.

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej.

Osoba w wieku poprodukcyjnym – zaczyna się po 60 roku życia dla kobiet i po 65 roku życia dla mężczyzn, zgodnie z ustawowym wiekiem emerytalnym.

Osoba w wieku produkcyjnym – przedział wiekowy obejmuje osoby od 18 do 60 lat dla kobiet i od 18 do 65 lat dla mężczyzn.

Osoba w wieku przedprodukcyjnym – osoba, która jeszcze nie osiągnęła wieku, w którym może podjąć pracę zawodową i w związku z tym nie uczestniczy w rynku pracy.

OZPS – Ocena Zasobów Pomocy Społecznej.

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Przemoc domowa – formy fizycznej, psychicznej, seksualnej, ekonomicznej lub emocjonalnej agresji stosowanej w relacjach rodzinnych lub bliskich, gdzie jedna osoba lub grupa osób sprawuje kontrolę nad inną.

Przyrost naturalny – różnica między liczbą urodzeń a liczbą zgonów na danym obszarze w określonym czasie, zazwyczaj w ciągu roku. Jest jednym z podstawowych wskaźników demograficznych służących do oceny czy populacja danego kraju lub regionu rośnie, maleje, czy pozostaje na stabilnym poziomie.

REGON – Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej.

ŚDS – Środowiskowy Dom Samopomocy.

Usługi społeczne – działania i programy realizowane przez państwo, samorządy lokalne lub organizacje pozarządowe, mające na celu wspieranie dobrostanu społecznego i zaspokajanie podstawowych potrzeb obywateli. Ich głównym celem jest pomoc osobom, które z różnych powodów (np. ekonomicznych, zdrowotnych, społecznych) nie są w stanie samodzielnie zadbać o siebie lub poprawić swojej sytuacji życiowej.

WPROWADZENIE

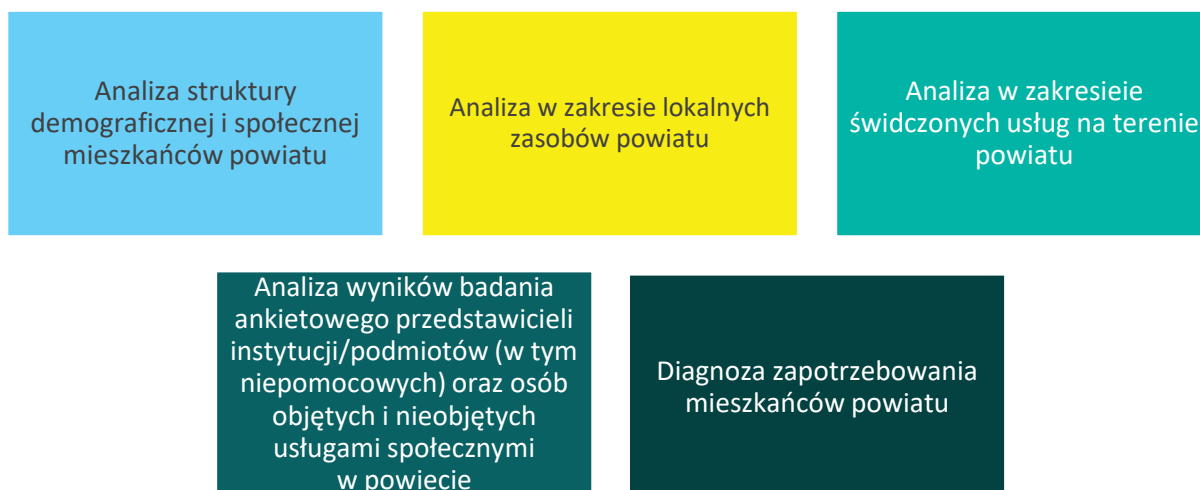
Organizowanie usług społecznych, obok polityki zabezpieczenia dochodu są współcześnie najważniejszym komponentem polityk publicznych państwa w zakresie realizowanej polityki społecznej. Stanowią one odpowiedź na wyzwania społeczne i powiązane są z potrzebami wynikającymi z takich procesów jak: zmiany demograficzne i starzenie się społeczeństwa, zmiany w strukturze rodzin, przeobrażenia rynku pracy, wzrost liczby osób o szczególnych potrzebach i z niepełnosprawnością, ryzyka socjalne, kryzysy personalne i rodzinne, a także zapotrzebowanie na kompetencje i kwalifikacje.

W jednostkach samorządu terytorialnego rozwój usług społecznych, powinien wspierać proces deinstytucjonalizacji rozumiany nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki całodobowej, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania. Zmiany w zakresie DI będą następowały w pierwszej kolejności poprzez uruchamianie nowych usług i nowych miejsc świadczenia usług w tzw. środowisku, tak by zapełnić obecnie istniejącą lukę pomiędzy opieką domową a instytucjonalną opieką całodobową.

Aby sprostać wyzwaniom związanym z rozwojem usług społecznych i deinstytucjonalizacji na poziomie gmin i powiatów, niezbędne jest przygotowanie Lokalnych Planów Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych (LPDI). Jednym z elementów LPDI jest dokonanie pogłębionej diagnozy stanu istniejącego i potrzeb społeczności lokalnej co do zakresu oraz form funkcjonowania i rozwoju usług społecznych.

Dlatego też głównym celem „Diagnozy lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych w województwie mazowieckim” (zwanej dalej Diagnozą) jest kompleksowa ocena stanu i potrzeb sektora usług społecznych w gminach i powiatach Mazowsza. Diagnoza zawiera analizę obecnych zasobów oraz ocenę potrzeb mieszkańców województwa, szczególnie w kontekście opieki nad osobami starszymi, z niepełnosprawnościami, bezdomnymi, w kryzysie zdrowia psychicznego oraz dla rodzin z dziećmi w tym z dziećmi z niepełnosprawnościami. Niniejszy dokument stanowi raport częściowy z Diagnozy i dotyczy miasta na prawach powiatu Ostrołęki (dalej: Ostrołęka). Diagnoza składała się z 5 głównych komponentów badawczych. Tworzą one pełny obraz sytuacji w zakresie zasobów i potrzeb sektora usług społecznych w powiecie Ostrołęka oraz przedstawiają analizę zasobów i potrzeb kadrowych instytucji w tej jednostce samorządu terytorialnego.

Rysunek 1. Komponenty badawcze diagnozy.

Źródło: Opracowanie własne IBC.

NAJWAŻNIEJSZE WNIOSKI

I. Demografia

Ostrołękę zamieszkiwało na koniec 2023 roku 48 229 osób z czego 25 455 to kobiety, a 22 774 to mężczyźni. Spośród ogółu ludności, 8 911 mieszkańców to osoby w wieku przedprodukcyjnym, 26 540 mieszkańców to osoby w wieku produkcyjnym zaś 12 778 mieszkańców to osoby w wieku poprodukcyjnym.

II. Sytuacja gospodarcza miasta

Z uzyskanych danych dotyczących sytuacji gospodarczej miasta wynika, że jego dochody per capita były wyższe od średniej wojewódzkiej. Liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych była wyższa od wskaźnika dla województwa. Świadczyło to o potencjale rozwoju ekonomicznego Ostrołęki.

III. Lokalne zasoby usług społecznych

W Ostrołęce funkcjonowały podmioty ekonomii społecznej, które wspierały lokalną społeczność i rozwój inicjatyw społeczno-gospodarczych. Dominowały organizacje pozarządowe, których liczba wynosiła 196, co stanowiło największą grupę w tej kategorii, angażującą się w aktywność społeczną i kulturalną. Na terenie miasta działały także 3 warsztaty terapii zajęciowej, centrum integracji społecznej, spółdzielnia pracy, 4 spółdzielnie socjalne oraz klub integracji społecznej.

W Ostrołęce funkcjonowało 6 jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, w tym: 1 MOPR, 2 DPS, 2 ŚDS i 1 OIK. Na terenie miasta działały także placówki wsparcia takie jak: dzienny dom pomocy Senior+, placówki opiekuńczo-wychowawcze, Klub Senior+, uniwersytet trzeciego wieku placówka specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, świetlice środowiskowe, schronisko dla bezdomnych oraz mieszkanie treningowe.

W przypadku placówek niepomocowych w powiecie funkcjonowały na koniec 2023 roku: ośrodek sportu, park wodny, biblioteka, centrum kultury, placówki służby zdrowia oraz 2 muzea.

W 2023 roku Ostrołęka dysponowała 501 mieszkaniami komunalnymi, w tym 267 mieszkaniami socjalnymi. W ciągu roku złożono 15 wniosków o przyznanie mieszkania komunalnego.

W ramach projektów gminy oferują także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej, asystentury osobistej oraz usługę opaski bezpieczeństwa dla seniorów.

IV. Pomoc społeczna

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez MOPR w Ostrołęce pokazuje, że dominującą formą wsparcia są świadczenia niepieniężne. W 2023 r. ze świadczeń w tej formie skorzystało 928 osób. W tym samym okresie świadczenia w formie pieniężnej otrzymało 898 osób. W ramach struktury otrzymanych świadczeń pomocy społecznej pomoc uzyskiwały w przeważającej części kobiety i osoby w wieku produkcyjnym.

Wśród pięciu głównych powodów przyznawania pomocy przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Ostrołęce w 2023 roku należy wymienić:

- długotrwałą lub ciężką chorobę, która dotyczyła 810 rodzin
- ubóstwo, które dotknęło 673 rodziny
- niepełnosprawność, która wystąpiła u 573 rodzin
- bezrobocie, które dotknęło 524 rodzin
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, która dotyczyła 282 rodzin, w tym 235 rodzin niepełnych oraz 68 rodzin wielodzietnych.

W 2023 roku MOPR w Ostrołęce przeprowadził 1 439 wywiadów środowiskowych, którymi objęto 1 435 rodzin, liczących łącznie 2 668 osób. Praca socjalna została skierowana do 1 625 rodzin, w których znajdowało się łącznie 3 052 osób. W tym samym roku zawarto 188 kontraktów socjalnych.

V. Charakterystyka usług społecznych dla osób starszych w Ostrołęce w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Na terenie miasta liczba osób starszych wynosiła 12 778, co stanowiło 26,49% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objętych zostało 383 rodziny spośród osób starszych z czego 290 z nich było jednoosobowych. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 524 członków tych rodzin, co stanowiło 1,08% ogółu mieszkańców.

W Ostrołęce usługi opiekuńcze świadczone dla 147 osób na łączną kwotę 430 493 zł.

Na terenie Ostrołęki funkcjonował dom pomocy społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych, który zapewniał 16 miejsc. Na terenie miasta znajdują się: dom dziennej pomocy (Dzienny Dom Senior+), a także 9 miejsc spotkań dla seniorów w tym: Klub Senior+ i uniwersytet trzeciego wieku.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że miasto Ostrołęka dobrze wspiera osoby starsze (50% beneficjenci usług społecznych, 41% niekorzystający z nich).

Opinia o tym czy usługi oferowane przez miasto Ostrołęka osobom starszym są wystarczające jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że usługi są wystarczające

(32% ankietowanych) niż niewystarczające (26% ankietowanych), natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia mają odwrotne zdanie (28% są niewystarczające, 25% są wystarczające).

Wśród ankietowanych przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób starszych na terenie Ostrołęki jest trudne (49% beneficjenci usług społecznych, 36% niekorzystający z nich).

Z analizy formularzy badawczych najczęściej osoby starsze w ciągu ostatnich 3 lat korzystały w Ostrołęce z następujących usług:

- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służących ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej)
- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców miasta najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób starszych to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- dzienne ośrodki wsparcia.

VI. Charakterystyka usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w Ostrołęce w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według NSP w Ostrołęce zamieszkiwało 6 875 osób z niepełnosprawnościami. W 2023 roku niepełnosprawność członka rodziny była powodem, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymały 573 rodziny, w których żyło łącznie 988 osób. Warto również zauważyć, że w 2023 roku z tytułu niepełnosprawności przyznano zasiłki okresowe dla 68 osób w kwocie 85 319 zł.

Z poziomu MOPR udzielono w 2023 r. następujących usług/dofinansowania:

- na pomoc w celu likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się 55 osobom na łączną kwotę 193 816 zł
- turnusów rehabilitacyjnych, w których wzięło udział 167 osób, na które wydatkowano kwotę 226 428 zł
- zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny dla 290 osób na łączną kwotę 544 974 zł
- w ramach programu „Aktywny samorząd” przyznano 27 świadczeń na łączną kwotę 167 678 zł.

W Ostrołęce w 2023 roku:

- na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych przeznaczono 167 144 zł
- przeznaczono środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, które wyniosły 71 298 zł.

W 2023 r. w Ostrołęce w ramach projektów oferowane są także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługa opieki wytchnieniowej, asystentury osobistej oraz usługa opaski bezpieczeństwa dla seniorów. Na terenie miasta funkcjonuje mieszkanie treningowe dla osób niepełnosprawnych.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważało zdanie, że miasto Ostrołęka dobrze wspiera osoby z niepełnosprawnościami (45% beneficjenci usług społecznych, 25% niekorzystający z nich).

Opinia o tym czy usługi oferowane przez miasto Ostrołęka osobom z niepełnosprawnościami są wystarczające jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że usługi są wystarczające (32% ankietowanych) niż niewystarczające (25% ankietowanych), natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia mają odwrotne zdanie (30% są niewystarczające, 15% są wystarczające).

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie Ostrołęki jest trudne (45% beneficjenci usług społecznych, 35% niekorzystający z nich).

Ankietowani uznali, że najczęściej osoby z niepełnosprawnościami w ciągu ostatnich 3 lat korzystali z następujących usług:

- dziennych ośrodków wsparcia
- działań rehabilitacyjnych
- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców Ostrołęki najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- działania rehabilitacyjne.

VII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności w Ostrołęce w świetle danych zastanych i badań ankietowych

W roku 2023 bezdomność była przyczyną udzielenia pomocy społecznej 97 rodzinom, obejmującym 97 osób, co stanowi 0,20% populacji. Świadczenie schronienia udzielono 104 osobom, na łączną kwotę 519 461 zł.

Na terenie miasta funkcjonuje jedna placówka wspierające osoby bezdomne: Noclegownia dla Osób Bezdomnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, prowadzona przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Ostrołęce.

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że miasto Ostrołęka dobrze wspiera osoby w kryzysie bezdomności (38% beneficjenci usług społecznych, 27% niekorzystający z nich).

Ankietowani wskazali także, że usługi oferowane osobom w kryzysie bezdomności przez Ostrołękę są niewystarczające (36% beneficjenci usług społecznych, 26% niekorzystający z nich).

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności na terenie Ostrołęki jest trudne (45% beneficjenci usług społecznych, 25% niekorzystający z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie bezdomności z terenu Ostrołęki w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- usług wspierających integrację społeczno-zawodową
- pracy socjalnej
- schroniska dla osób bezdomnych.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców Ostrołęki najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności to:

- punkty pomocy doraźnej (m.in. jadłodajnie, punkty wydawania żywności i odzieży, łaźnie, punkty poradnictwa)
- schroniska dla osób bezdomnych
- noclegownie, ogrzewalnie.

VIII. Charakterystyka usług społecznych dla **osób w kryzysie zdrowia psychicznego** w Ostrołęce w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Analiza statystyk MOPRw Ostrołęce wskazuje, że w 2023 roku 810 rodzin było objętych świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ze wsparcia z powodu alkoholizmu korzystało w 2023 roku 208 rodzin, w których funkcjonowały 294 osoby. Narkomania występowała jako powód udzielenia pomocy społecznej w 37 rodzinach, w których żyło 57 osób.

Na przeciwdziałania alkoholizmowi gminy przeznaczyły 1 035 631 zł, a w przypadku narkomanii 500 zł. W 2023 roku przyznano 89 zasiłków okresowych z tytułu długotrwałej choroby na łączną kwotę 127 234 zł.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone były dla 13 osób, na które przyznano świadczenie, w wysokości 82 652 zł.

Na terenie Ostrołęki funkcjonował dom pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych z 233 miejscami. Na terenie miasta funkcjonowały także 2 środowiskowe domy samopomocy: dla osób przewlekle psychicznie chorych i dla osób z niepełnosprawnością intelektualną z 60 miejscami oraz dla osób z niepełnosprawnością intelektualną z 24 miejscami.

Opinia o tym czy miasto Ostrołęka dobrze wspiera osoby w kryzysie zdrowia psychicznego jest podzielona. Wśród beneficjentów usług społecznych przeważała opinia, że miasto źle wspiera (39% ankietowanych) niż dobrze wspiera (27% ankietowanych). Natomiast wśród mieszkańców niekorzystających z usług społecznych przeważała opinia, że dobrze wspiera (18% ankietowanych), niż źle wspiera (16% ankietowanych).

Uczestniczący w badaniu mieszkańcy stwierdzili, że usługi oferowane osobom w kryzysie zdrowia psychicznego przez miasto Ostrołękę są niewystarczające (41% beneficjenci usług społecznych, 33% niekorzystający z nich).

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie Ostrołęki jest trudne (44% beneficjenci usług społecznych, 33% niekorzystający z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu Ostrołęki w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- pomocy wolontariuszy
- specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę
- dziennych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców Ostrołęki najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę.

IX. Charakterystyka usług społecznych dla rodzin z dziećmi w Ostrołęce w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według danych GUS w 2023 roku w Ostrołęce, zamieszkiwało 8 911 osób w wieku przedprodukcyjnym co stanowiło 18,48% mieszkańców gminy. W przypadku wsparcia w ramach

systemu pomocy społecznej w Ostrołęce rodziny z dziećmi stanowiły 25,65% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach żyły łącznie 1 624 osoby. Rodzin z 1 dzieckiem było 171 i stanowiły 38,78% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dziećmi było 150 i stanowiły 34,01% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dziećmi było 78 i stanowiły 17,69% wszystkich rodzin, rodzin z 4 dziećmi było 28 i stanowiły 6,35% wszystkich rodzin, rodzin z 5 dziećmi było 21 i stanowiły 2,04% wszystkich rodzin, rodzin z 6 dziećmi było 3 i stanowiły 0,68% wszystkich rodzin, rodzin z 7 i więcej dziećmi było 2 i stanowiły 0,45% wszystkich rodzin.

W 2023 roku pomocą społeczną objęto 233 rodziny niepełne, zamieszkiwane przez 733 osoby.

W 2023 r. w Ostrołęce świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" otrzymało 537 dzieci co stanowiło koszt 320 749 zł. Świadczenie w formie posiłku przyznano 901 osobom, co dotyczyło 612 rodzin w których było 1 566 osób, na które przeznaczono 565 801 złotych.

W ramach systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej pracą asystenta rodziny objęto 91 rodzin. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 24 804 zł.

W 2023 roku na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatковано 20 029 932 zł. Na wspieranie rodziny w Ostrołęce przeznaczono 493 858 zł.

W 2023 roku poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego, rodzinnego) udzielono 1 841 rodzinom. Miasto prowadziło ośrodek interwencji kryzysowej, z którego skorzystało 706 osób.

Na tworzenie i funkcjonowanie żłobków wydano 1 626 188 zł. Na działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych z 22 miejscami przeznaczono 1 937 884 zł.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że miasto Ostrołęka dobrze wspiera rodziny z dziećmi (52% beneficjenci usług społecznych, 42% niekorzystający z nich).

Wśród uczestników procesu badawczego przeważa opinia o tym, że usługi oferowane rodzinom z dziećmi przez miasto Ostrołęka są wystarczające (36% beneficjenci usług społecznych, 34% niekorzystający z nich).

Opinia o stopniu trudności w uzyskaniu usług społecznych dla rodzin z dziećmi na terenie Ostrołęki jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że uzyskanie ww. usług jest trudne (40% ankietowanych) niż łatwe (34% badanych). Natomiast mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych mają odwrotne zdanie (24% ankietowanych uznało, że jest łatwe, 21% badanych, że jest trudne).

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej rodziny z dziećmi z terenu Ostrołęki w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- działań na rzecz rodzin wspierających
- pomocy psychologicznej, poradnictwa prawnego

- placówek wsparcia dziennego dla dzieci.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców Ostrołęki najbardziej potrzebne usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- placówki wsparcia dziennego dla dzieci
- wsparcie asystenta rodziny
- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne.

X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w Ostrołęce w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Żaden z przedstawicieli badanych instytucji w Ostrołęce nie ma wiedzy o rozwoju środowiskowych usług społecznych określanym pojęciem deinstytucjonalizacji.

Jeden z badanych przedstawicieli instytucji podziela zdanie, że rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja jest słusznym kierunkiem rozwoju polityki społecznej w Polsce.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: osoby w kryzysie zdrowia psychicznego, osoby, które potrzebują umieszczenia w DPS, rodziny z dziećmi (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w Ostrołęce to: brak środków finansowych, brak wystarczających zasobów kadrowych oraz brak wystarczających zasobów w zakresie infrastruktury (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Instytucje zgłaszają umiarkowaną gotowość do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące wymiary:

- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) – 100% gotowe
- wymiar finansowy (budżet instytucji) – 50% niegotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynki) – 50% gotowe do 50% niegotowe.

Przedstawiciele badanych instytucji słyszeli o idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS), i tę ideę oceniają pozytywnie. Wszyscy spośród przedstawicieli badanych instytucji przyznali, że w ich mieście nie funkcjonuje CUS.

Jeden z przedstawicieli instytucji przyznał, że w ich dzielnicy lub mieście działają organizacje pozarządowe natomiast nie ma on doświadczenia we współpracy z nimi.

ROZDZIAŁ I

DIAGNOZA LOKALNYCH ZASOBÓW OSTROŁĘKI W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH W ŚWIETLE ANALIZY DANYCH ZASTANYCH

I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, na dzień 31 grudnia 2023 roku liczba mieszkańców Ostrołęki wynosiła 48 229 osób. Przyrost naturalny w mieście był ujemny i wyniósł -73 osoby. Saldo migracyjne również było ujemne i wyniosło -406 osób. W strukturze demograficznej przeważały kobiety, które stanowiły 52,78% ogólnej liczby mieszkańców.

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w Ostrołece w 2023 r.

Wyszczególnienie	Średnia wartość dla Ostrołęki	Średnia wartość powiatów dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba ludności	48 229	88 998
Gęstość zaludnienia	1 441,4	281,6
Przyrost naturalny	-73	-229
Saldo migracji	-406	237
Kobiety na 100 mężczyzn	112	104
Liczba i % osób w wieku przedprodukcyjnym	8 911, 18,48%	17 872, 19,54%
w tym K	4 446	9 177
w tym M	4 465	8 695
Liczba i % osób w wieku produkcyjnym	26 540, 55,03%	51 577, 57,71%
w tym K	12 507	24 155
w tym M	14 033	27 402
Liczba i % osób 65+	12 778, 26,49%	19 569, 22,74%
w tym K	8 502	12 762
w tym M	4 276	6 807

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Na każde 100 osób w wieku produkcyjnym w 2023 roku przypadało 49 osób w wieku poprodukcyjnym. Inne wskaźniki obciążenia demograficznego dla miasta w 2023 roku obejmowały:

- liczbę 82 osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
- wartość 144 osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym
- współczynnik obciążenia demograficznego osób starszych wyniósł 35,70%

- odsetek osób w wieku 65 lat i więcej wynosił 26,49%, w tym dla kobiet 17,63%, a dla mężczyzn 8,87%.

Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w Ostrołęce w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla Ostrołęki	Średnia wartość gmin dla województwa (bez Warszawy) (benchmark) w zł.	Średnia wartość powiatów dla województwa (bez Warszawy) (benchmark) w zł.
Dochody miasta per capita	9 125,99zł	7 388,45 zł	7 233,32 zł
Dochody własne miasta per capita	4 212,32 zł	2 813,98 zł	3 160,40 zł
Podmioty w REGON/1000 mieszk.	131	99	112,7

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Tabela 2 ukazuje podstawowe wskaźniki charakteryzujące sytuację gospodarczą w Ostrołęce w 2023 roku. W zestawieniu uwzględniono dochody miasta per capita, dochody własne per capita oraz liczbę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dla lepszego zobrazowania pozycji Ostrołęki, wartości te porównano ze średnimi wynikami dla województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Z przedstawionych danych wynikało, że dochody miasta per capita były wyższe od średniej wojewódzkiej. Liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych przewyższała wskaźnik dla województwa. Świadczyło to o wysokim potencjale rozwoju ekonomicznego Ostrołęki.

Tabela 3. Kapitał społeczny w Ostrołęce w 2023 r.

Wyszczególnienie	Średnia wartość dla Ostrołęki	Średnia wartość gmin dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)	Średnia wartość powiatów dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba organizacji pozarządowych	196	19,83	283
NGO/ 1000 mieszk.	4,06	3,76	3,32
Frekwencja w wyborach samorządowych	50,78%	62,11%	56,86%
Frekwencja w wyborach parlamentarnych	72,93%	75,41%	74,71%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie NGO.pl oraz Państwowej Komisji Wyborczej.

Tabela 3 przedstawia wybrane wskaźniki społeczne dotyczące Ostrołęki w 2023 roku, w porównaniu do średnich wartości województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Analiza obejmuje liczbę organizacji pozarządowych (NGO) oraz ich liczbę w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dodatkowo zestawiono frekwencję w wyborach samorządowych i parlamentarnych, co pozwala na ocenę poziomu zaangażowania obywatelskiego mieszkańców miasta w stosunku do szerszego kontekstu regionalnego. W przypadku wskaźnika dotyczącego NGO był on wyższy od średniej powiatowej i wojewódzkiej. Natomiast w zakresie aktywności obywatelskiej (frekwencji wyborczej) wartości wskaźników wyborów samorządowych i parlamentarnych były niższe od średnich powiatowych i wojewódzkich.

II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych

W Ostrołęce funkcjonowało 6 jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.

Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie Ostrołęki

Nazwa	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Koszty utrzymania	Sposób finansowania
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie	ul. 11 Listopada 68, 07-410 Ostrołęka	Urząd miasta	85	38 254 780 zł	Środki własne miasta, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Dom Pomocy Społecznej im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Prymasa Tysiąclecia w Ostrołęce	ul. Rolna 2 07- 410 Ostrołęka	Urząd miasta	Brak danych	Brak danych	Środki własne miasta, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Dom Pomocy Społecznej Polskiego Czerwonego Krzyża w Ostrołęce	Aleja Wojska Polskiego 32, 07- 410 Ostrołęka	Polski Czerwony Krzyż Oddział Rejonowy Polskiego Czerwonego Krzyża w Ostrołęce	Brak danych	Brak danych	Środki własne miasta, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie	ul. T. Kościuszki 24/26, 07- 410 Ostrołęka	Urząd miasta	Brak danych	Brak danych	Środki własne miasta, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Środowiskowy Dom Samopomocy	ul. Farna 21, 07-410 Ostrołęka	Urząd miasta	Brak danych	Brak danych	Środki własne miasta, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Środowiskowy Dom Samopomocy	ul. Sikorskiego 45, 07-410 Ostrołęka	Urząd miasta	Brak danych	Brak danych	Środki własne miasta, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych JOSP miasta Ostrołęka.

Zapewniały one szeroki zakres usług i świadczeń, działając na rzecz osób i rodzin wymagających pomocy. W tabeli 4 przedstawiono szczegółowe dane dotyczące lokalizacji, organizacji pracy, liczby pracowników, kosztów utrzymania oraz źródeł finansowania tych jednostek. Z analizy powyższych danych wynika, że na terenie miasta Ostrołęka funkcjonowały: 1 MOPR, 2 DPS, 2 ŚDS, 1 OIK. Na terenie Ostrołęki funkcjonowały także inne jednostki wsparcia prowadzone na zlecenie miasta:

- placówka specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, z której skorzystało 611 osób.
- mieszkanie treningowe.

W Ostrołęce funkcjonują także inne placówki wsparcia tj. dzienny dom pomocy (w tym 1 Dzienny Dom Senior+), Klub Senior +.

Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie Ostrołęki

	Koło gospodyń wiejskich	Organizacja pozarządowe	Spółdzielnia socjalna	Zakład Aktywności Zawodowej	Centrum Integracji Społecznej	Klub integracji Społecznej	Warsztat Terapii Zajęciowej
Suma (dla Ostrołęki)	0	196	3	0	1	1	3

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator.

W Ostrołęce funkcjonowały podmioty ekonomii społecznej, które wspierały lokalną społeczność i rozwój inicjatyw społeczno-gospodarczych. Dominowały organizacje pozarządowe, których liczba wynosiła 196, co stanowiło największą grupę w tej kategorii. Na terenie miasta działały także warsztaty terapii zajęciowej, centrum integracji społecznej, klub integracji społecznej, spółdzielnie socjalne oraz spółdzielnia pracy.

Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie Ostrołęki według rodzaju prowadzonej działalności

	LICZBA ZAREJESTROWANYCH NGO /SUMA NGO Z WSKAZANĄ DZIAŁALNOŚCIĄ	SPORT	KULTURA	EDUKACJA	ZDROWIE	POMOC SPOŁECZNA	BEZPIECZEŃSTWO	ROZWÓJ LOKALNY	EKOLOGIA	DEMOKRACJA	WSPARCIE ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH	RYNEK PRACY	DZIAŁ MIĘDZYNARODOWA	NAUKA TECHNIKA	BRANŻOWE	RELIGIA
Suma (dla Ostrołęki)	196/165	72	16	15	15	6	9	4	1	6	3	9	6	2	1	0

Źródło: Źródło: Opracowanie własne IBC na podstawie danych x [dostęp 1.12.2024].

W Ostrołęce w 2024 roku było łącznie zarejestrowanych 196 organizacji pozarządowych. Spośród nich rodzaj swojej działalności wskazało 165 (jedna organizacja mogła wskazać kilka działań, lub nie musiała wskazać wcale). W tabeli 6 przedstawiono je w podziale na rodzaj prowadzonej działalności (jedna organizacja mogła wskazać kilka działań). Z zawartych powyżej danych wynika, że dominującym rodzajem organizacji pozarządowych na terenie miasta były te o charakterze sportowym, kulturalnym, edukacyjnym oraz zdrowotnym.

Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie Ostrołęki

Nazwa podmiotu niepomocowego	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Sposób finansowania	Świadczone Usługi
Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Ostrołęce	ul. Hallera 10, 07- 410 Ostrołęka	Urząd miasta Ostrołęki	Brak danych	Budżet samorządowy	Zajęcia sportowe, warsztaty artystyczne oraz zajęcia dla dzieci i młodzieży,
Miejska Biblioteka Publiczna w Ostrołęce	ul. B. Głowackiego 42, 07-410 Ostrołęka	Urząd miasta Ostrołęki	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnicze

Nazwa podmiotu niepomocowego	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Sposób finansowania	Świadczone Usługi
Ostrołęckie Centrum Kultury	ul. Inwalidów Wojennych 23, 07-410 Ostrołęka	Urząd miasta Ostrołęki	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne
Placówki służby zdrowia ¹	miasto Ostrołęka	brak danych	Brak danych	Miasto Ostrołęka, NFZ	Usługi medyczne
Park wodny Aquarium	ul. Witosa 3 07-410 Ostrołęka	Urząd miasta Ostrołęki	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi sportowe
Muzeum Kultury Kurpiowskiej	pl. gen. J. Bema 8, 07-410 Ostrołęka	Urząd miasta Ostrołęki	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne
Muzeum Żołnierzy Wyklętych	ul. Romualda Traugutta 19, 07-410 Ostrołęka	Urząd miasta Ostrołęki	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych Urzędów gmin na terenie Ostrołęki.

W tabeli 7 zawarto zestawienie informacji dotyczących podmiotów niepomocowych funkcjonujących na terenie miasta Ostrołęka. Zestawienie obejmuje nazwę i lokalizację podmiotów, organ prowadzący, liczbę pracowników (jeśli dane są dostępne), źródła finansowania oraz rodzaje świadczonych usług. Przedstawiony podmiot realizuje różnorodne zadania w zakresie kultury, edukacji, ochrony zdrowia. Z przedstawionych powyżej danych wynika, że na terenie miasta Ostrołęka funkcjonują: ośrodek sportu, biblioteka, centrum kultury, placówki służby zdrowia oraz 2 muzea.

III. Analiza świadczonych usług społecznych

1. Pomoc społeczna

Poniższa tabela 8 przedstawia zestawienie danych dotyczących liczby osób i rodzin objętych świadczeniami pomocy społecznej w Ostrołęce w 2023 roku w porównaniu ze średnimi wartościami dla województwa. Dane obejmują zarówno świadczenia pieniężne, jak i niepieniężne, z uwzględnieniem struktury wiekowej beneficjentów. Dodatkowo zaprezentowano liczbę kobiet, mężczyzn oraz rodzin korzystających ze świadczeń, a także liczbę osób w tych rodzinach.

Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w Ostrołęce w 2023 roku

Wyszczególnienie	Wartość dla Ostrołęki	Średnia wartość gmin dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)	Średnia wartość powiatów dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	1 713	265	275
- świadczenia pieniężne	898	154	193
- świadczenia niepieniężne	928	131	101
Liczba rodzin	1 719	260	287
Liczba osób w rodzinach	3 243	553	504

¹ Ze względu na dużą liczbę placówek służby zdrowia na terenie miast informacje o nich można znaleźć na stronie <https://lekarzebezkojlejki.pl/placowki/ostroleka/mazowieckie> (dostęp 28.06.2025 r.)

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej w Ostrołęce (MRIpS-03R).

Tabela 9. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w Ostrołęce w 2023 roku w podziale na wiek i płeć

Wyszczególnienie	Wartość dla Ostrołęki	Średnia wartość gmin dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)	Średnia wartość powiatów dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
- w wieku 0-17	31,13%	40,32%	9,29%
- w wieku produkcyjnym	49,42%	42,21%	84,2%
- w wieku poprodukcyjnym	19,45%	17,47%	6,51%
Liczba kobiet, którym przyznano świadczenia	53,21%	49,13%	44,8%
Liczba mężczyzn, którym przyznano świadczenia	46,79%	50,87%	55,2%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej w Ostrołęce (OZPS).

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez MOPR w Ostrołęce pokazuje, że dominującą formą wsparcia są świadczenia niepieniężne. W 2023 r. ze świadczeń w tej formie skorzystało 928 osób. W tym samym okresie świadczenia w formie pieniężnej otrzymało 898 osób. W ramach struktury otrzymanych świadczeń pomocy społecznej pomoc uzyskiwały w przeważającej części kobiety i osoby w wieku produkcyjnym.

Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w Ostrołęce w 2023 roku

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% rodzin korzystających z pomocy społecznej	% mieszkańców Ostrołęki
Ubóstwo	673	1 295	56,20%	2,69%
Sieroctwo	1	3	0,1%	0,01%
Bezdomność	97	97	8,10%	0,20%
Potrzeba ochrony macierzyństwa	146	679	12,20%	1,41%
- w tym wielodzietność	98	525	8,20%	1,09%
Bezrobocie	524	1 156	43,70%	2,40%
Niepełnosprawność	573	988	47,80%	2,05%
Długotrwała lub ciężka choroba	810	1 439	67,60%	2,98%
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	282	988	23,50%	2,05%
- w tym rodziny niepełne	235	742	19,60%	1,54%
- w tym rodziny wielodzietne	68	380	5,70%	0,79%
Przemoc domowa	20	64	1,70%	0,13%
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0%	0%
Alkoholizm	208	294	17,40%	0,61%
Narkomania	37	57	3,10%	0,12%
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	35	68	2,90%	0,14%
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pozwolenie na pobyt czasowy	0	0	0%	0%
Zdarzenie losowe	10	27	0,80%	0,06%

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% rodzin korzystających z pomocy społecznej	% mieszkańców Ostrołęki
Sytuacja kryzysowa	3	6	0,30%	0,01%
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0%	0%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej.

Zgodnie z artykułem 7 ustawy o pomocy społecznej², pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy domowej, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Wśród pięciu głównych powodów przyznawania pomocy przez MOPR w Ostrołęce w 2023 roku należy wymienić następujące:

- długotrwałą lub ciężką chorobę, która dotyczyła 810 rodzin
- ubóstwo, które dotknęło 673 rodzin
- niepełnosprawność, która wystąpiła u 573 rodzin
- bezrobocie, które dotknęło 524 rodzin
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, która dotyczyła 282 rodzin, w tym 235 rodzin niepełnych oraz 68 rodzin wielodzietnych.

Na wspieranie rodzin w Ostrołęce przeznaczono 493 858 zł.

W 2023 roku zasiłki stałe przyznano łącznie 147 osobom na łączną kwotę 864 208 zł. Z tego:

- zasiłki stałe dla osób samotnie gospodarujących otrzymało 140 osób na sumę 841 610 zł
- zasiłki stałe dla osób w rodzinie przyznano 9 osobom na kwotę 22 598 zł.

W 2023 roku zasiłki okresowe przyznano 505 osobom na łączną kwotę 1 197 331 zł. Z tego:

- z tytułu bezrobocia udzielono 371 zasiłków o wartości 825 395 zł
- z tytułu długotrwałej choroby przyznano 89 zasiłków na łączną kwotę 127 234 zł
- z tytułu niepełnosprawności udzielono 68 zasiłków na sumę 85 319 zł.

W 2023 roku Ostrołęka udzieliła wsparcia w różnych formach. Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych ze zdarzeniami losowymi otrzymało 10 osób na łączną kwotę 16 200 zł. Sprawienie pogrzebu zostało zrealizowane w formie 3 świadczeń na łączną kwotę 10 100 zł. Inne zasiłki celowe i świadczenia w naturze przyznano 835 osobom na łączną kwotę 1 413 419zł.

² Tekst jednolity Dz.U. z 2024 poz. 1283

W 2023 roku Ostrołęka udzieliła wsparcia w postaci dodatku mieszkaniowego 6 967 gospodarstwom domowym na łączną kwotę 1 544 342 zł. Miasto przeznaczyło w 2023 roku środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w wysokości 61 659 099 zł w tym w budżecie MOPR 38 254 780zł.

2. Zasoby instytucjonalne

W 2023 roku Ostrołęka dysponowała 501 mieszkaniami komunalnymi, w tym 267 mieszkaniami socjalnymi. W ciągu roku złożono 15 wniosków o przyznanie mieszkania komunalnego.

W 2023 roku Ostrołęka przeznaczyła kwotę 15 795 052 zł za na pobyt 270 osób w domach pomocy społecznej.

Ostrołęka prowadziła środowiskowy dom samopomocy dla osób przewlekle psychicznie chorych i dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, który zapewniał 60 miejsc, z których korzystało 65 osób. W sumie zatrudniane były w nim 17 osób. Prowadzenie tej placówki kosztowało 1 665 521 zł.

3. Praca socjalna

W 2023 roku MOPR w Ostrołęce przeprowadził 1 439 wywiadów środowiskowych, którymi objęto 1 435 rodzin, liczących łącznie 2 668 osób. Praca socjalna została skierowana do 1 625 rodzin, w których znajdowało się łącznie 3 052 osób. W tym samym roku zawarto 188 kontraktów socjalnych.

4. Zasoby i usługi wspierające osoby starsze

Na terenie miasta liczba osób starszych wynosiła 12 778, co stanowiło 26,49% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objętych zostało 383 rodziny spośród osób starszych z czego 290 z nich było jednoosobowych. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 524 członków tych rodzin, co stanowiło 1,08% ogółu mieszkańców.

Miasto Ostrołęka usługi opiekuńcze świadczyło 147 osobom na łączną kwotę 430 493 zł.

Na terenie Ostrołęki funkcjonował dom pomocy społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych, który zapewniał 16 miejsc.

Na terenie miasta znajdują się: dom dziennej pomocy (Dzienny Dom Senior+), a także 9 miejsc spotkań dla seniorów w tym: Klub Senior+ i uniwersytet trzeciego wieku.

5. Zasoby i usługi wspierające osoby z niepełnosprawnościami

Według NSP w Ostrołęce zamieszkiwało 6 875 osób z niepełnosprawnościami. W 2023 roku niepełnosprawność członka rodziny była powodem, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymały 573 rodziny, w których żyło łącznie 988 osób. Warto również zauważyć, że w 2023 roku z tytułu niepełnosprawności przyznano zasiłki okresowe dla 68 osób w kwocie 85 319 zł.

Z poziomu MOPR udzielono w 2023 r. następujących usług/dofinansowania:

- na pomoc w celu likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się 55 osobom na łączną kwotę 193 816 zł
- turnusów rehabilitacyjnych, w których wzięło udział 167 osób, na które wydatkowano kwotę 226 428 zł
- zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny dla 290 osób na łączną kwotę 544 974 zł
- w ramach programu „Aktywny samorząd” przyznano 27 świadczeń na łączną kwotę 167 678 zł.

W Ostrołęce w 2023 roku:

- na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych przeznaczono 167 144 zł
- przeznaczono środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, które wyniosły 71 298 zł.

W 2023 r. w Ostrołęce w ramach projektów oferowane są także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługa opieki wytchnieniowej, asystentury osobistej oraz usługa opaski bezpieczeństwa dla seniorów. Na terenie miasta funkcjonuje mieszkanie treningowe dla osób niepełnosprawnych.

6. Zasoby i usługi wspierające osoby w kryzysie bezdomności

W roku 2023 bezdomność była przyczyną udzielenia pomocy społecznej 97 rodzinom, obejmującym 97 osób, co stanowiło 0,20% populacji. Świadczenie schronienia udzielono 104 osobom, na łączną kwotę 519 461 zł.

Na terenie miasta funkcjonuje jedna placówka wspierające osoby bezdomne: Noclegownia dla Osób Bezdomnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, prowadzona przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Ostrołęce.

7. Zasoby i usługi wspierające osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

Analiza statystyk MOPR w Ostrołęce wskazuje, że w 2023 roku 810 rodzin było objętych świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ze wsparcia z powodu alkoholizmu korzystało w 2023 roku 208 rodzin, w których funkcjonowały 294 osoby. Narkomania występowała jako powód udzielania pomocy społecznej w 37 rodzinach, w których żyło 57 osób.

Na przeciwdziałania alkoholizmowi gminy przeznaczyły 1 035 631 zł, a w przypadku narkomanii 500 zł. W 2023 roku przyznano 89 zasiłków okresowych z tytułu długotrwałej choroby na łączną kwotę 127 234 zł.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone były dla 13 osób, na które przyznano świadczenie, w wysokości 82 652 zł.

Na terenie Ostrołęki funkcjonował dom pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych z 233 miejscami. Na terenie miasta funkcjonowały także 2 środowiskowe domy samopomocy: dla osób przewlekle psychicznie chorych i dla osób z niepełnosprawnością intelektualną z 60 miejscami oraz dla osób z niepełnosprawnością intelektualną z 24 miejscami.

8. Zasoby i usługi wspierające rodzinę i dzieci w tym dzieci z niepełnosprawnościami

Według danych GUS w 2023 roku w Ostrołęce, zamieszkiwało 8 911 osób w wieku przedprodukcyjnym co stanowiło 18,48% mieszkańców gminy. W przypadku wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej w Ostrołęce rodziny z dziećmi stanowiły 25,65% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach żyły łącznie 1 624 osoby. Rodzin z 1 dzieckiem było 171 i stanowiły 38,78% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dziećmi było 150 i stanowiły 34,01% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dziećmi było 78 i stanowiły 17,69% wszystkich rodzin, rodzin z 4 dziećmi było 28 i stanowiły 6,35% wszystkich rodzin, rodzin z 5 dziećmi było 21 i stanowiły 2,04% wszystkich rodzin, rodzin z 6 dziećmi było 3 i stanowiły 0,68% wszystkich rodzin, rodzin z 7 i więcej dziećmi było 2 i stanowiły 0,45% wszystkich rodzin.

W 2023 roku pomocą społeczną objęto 233 rodziny niepełne, zamieszkiwane przez 733 osoby. Świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" otrzymało 537 dzieci co stanowiło koszt 320 749 zł. Świadczenie w formie posiłku przyznano 901 osobom, co dotyczyło 612 rodzin w których było 1 566 osób, na które przeznaczono 565 801 złotych.

W ramach systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej pracą asystenta rodziny objęto 91 rodzin. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 24 804 zł.

W 2023 roku na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano 20 029 932 zł. Na wspieranie rodziny w Ostrołęce przeznaczono 493 858 zł.

W 2023 roku poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego, rodzinnego) udzielono 1 841 rodzinom. Miasto prowadziło ośrodek interwencji kryzysowej, z którego skorzystało 706 osób.

Na tworzenie i funkcjonowanie żłobków wydano 1 626 188 zł. Na działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych z 22 miejscami przeznaczono 1 937 884 zł.

9. Uchodźcy

Tabela 11 przedstawia szczegółowe dane dotyczące pomocy udzielanej cudzoziemcom w Ostrołęce w 2023 roku, z podziałem na różne grupy beneficjentów, w zależności od ich statusu prawnego. Zestawienie uwzględnia zarówno świadczenia pieniężne na utrzymanie i naukę języka polskiego, jak i inne formy wsparcia, takie jak praca socjalna, poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i prawne oraz pomoc w załatwianiu spraw urzędowych. Dane te pozwalają ocenić skalę pomocy i grupy objęte wsparciem w kontekście różnorodnych potrzeb cudzoziemców.

Tabela 11. Pomoc dla cudzoziemców w Ostrołęce w 2023 r.

Wyszczególnienie	Liczba osób/rodzin*, którym przyznano decyzją świadczenia	Kwota świadczeń w zł
Pomoc dla cudzoziemców ze statusem uchodźcy - ogółem	0	0
Świadczenia pieniężne na utrzymanie	0	0
Świadczenia pieniężne na pokrycie wydatków związanych z Nauką języka polskiego	0	0
Praca socjalna, niezbędne poradnictwo psychologiczne, Pedagogiczne i prawne, pomoc w załatwianiu spraw w instytucjach i urzędach*	0	0
Pomoc dla cudzoziemców z ochroną uzupełniającą - ogółem	1	9 280
Świadczenia pieniężne na utrzymanie	1	9 280
Świadczenia pieniężne na pokrycie wydatków związanych z Nauką języka polskiego	0	0
Praca socjalna, niezbędne poradnictwo psychologiczne, Pedagogiczne i prawne, pomoc w załatwianiu spraw w instytucjach i urzędach*	1	0
Pomoc dla cudzoziemców przybywających na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy (w związku z nadaniem statusu uchodźcy) – ogółem	0	0
Świadczenia pieniężne na utrzymanie	0	0
Świadczenia pieniężne na pokrycie wydatków związanych z Nauką języka polskiego	0	0
Praca socjalna, niezbędne poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i prawne, pomoc w załatwianiu spraw w instytucjach i urzędach*	0	0
Pomoc dla cudzoziemców przybywających na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy (w związku z udzieleniem ochrony uzupełniającej) – ogółem	0	0
Świadczenia pieniężne na utrzymanie	0	0
Świadczenia pieniężne na pokrycie wydatków związanych z Nauką języka polskiego	0	0
Praca socjalna, niezbędne poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i prawne, pomoc w załatwianiu spraw w instytucjach i urzędach	0	0

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych MOPR miasta Ostrołęka.

ROZDZIAŁ II

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO MIESZKAŃCÓW MIASTA OSTROŁĘKA

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

1. Metodologia badania

Na potrzeby niniejszej diagnozy zostało przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS **badanie mieszkańców** gmin i powiatów w zakresie świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w styczniu i lutym 2025 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do mieszkańców korzystających i niekorzystających z usług społecznych. W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane (mixed mode) obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). **Wielkość próby dla mieszkańców miasta Ostrołęka wyniosła 150 ankietowanych** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie mieszkańców).

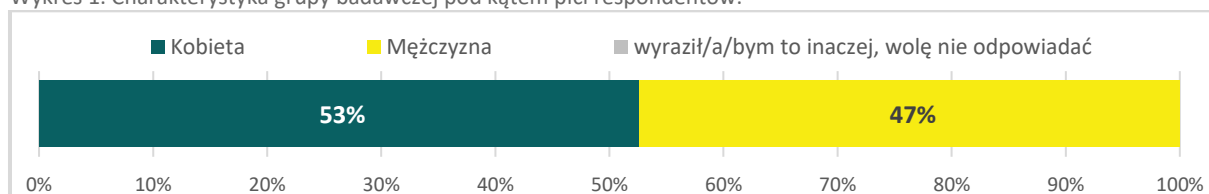
W badaniu mieszkańców miasta wyodrębniono dwie grupy: **beneficjentów usług społecznych** oraz **mieszkańców niekorzystających z usług społecznych**. Do grona beneficjentów zostały zaliczone osoby należące do pięciu podgrup i korzystające w ciągu ostatnich 3 lat z dedykowanych im usług społecznych:

- osoby starsze
- osoby z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)
- osoby w kryzysie bezdomności
- osoby z problemami zdrowia psychicznego
- rodziny z dziećmi.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płci, wieku, wykształcenia, sytuacji zawodowej, sytuacji materialnej respondentów. Grupa ta uczestniczyła w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców Ostrołęki o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla pięciu grup beneficjentów.

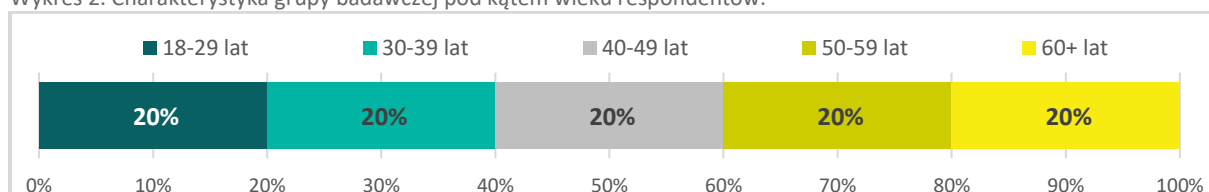
Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu przeważającą grupą respondentów pod kątem płci były kobiety (stanowiły 53% badanych).

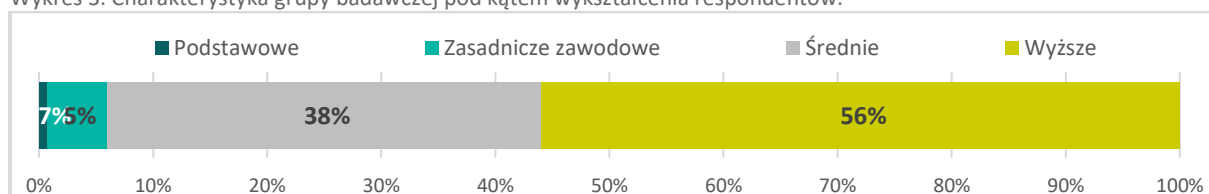
Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów nie odnotowano jednej dominującej grupy respondentów. W każdej z badanych grup wiekowych odnotowano około 20% ankietowanych.

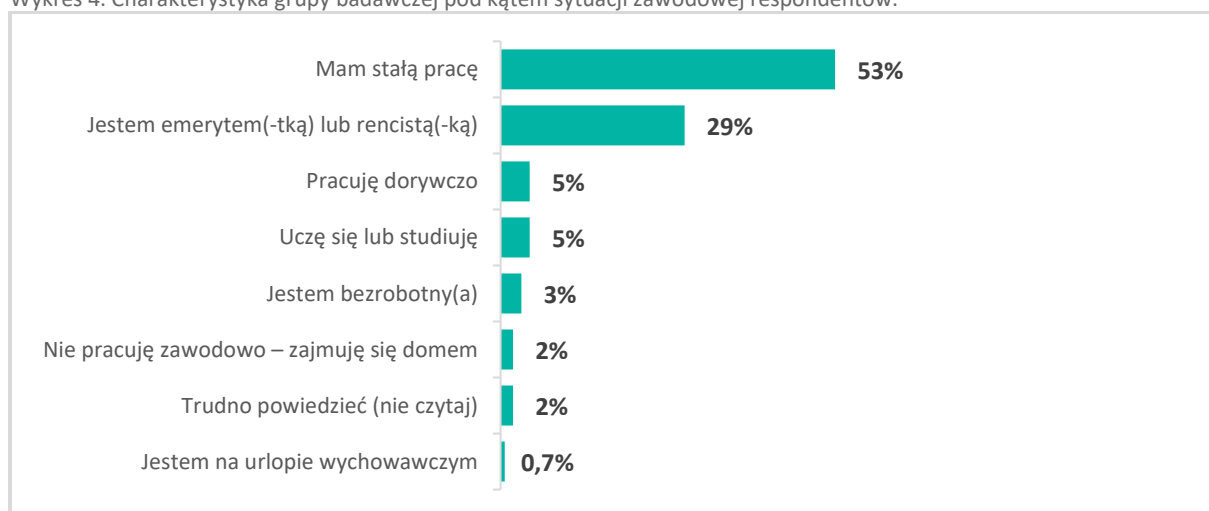
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Analiza ankiet badawczych wykazała, że w przypadku wykształcenia respondentów to dominującymi grupami byli ci z wykształceniem wyższym (56% badanych) i średnim (36% badanych).

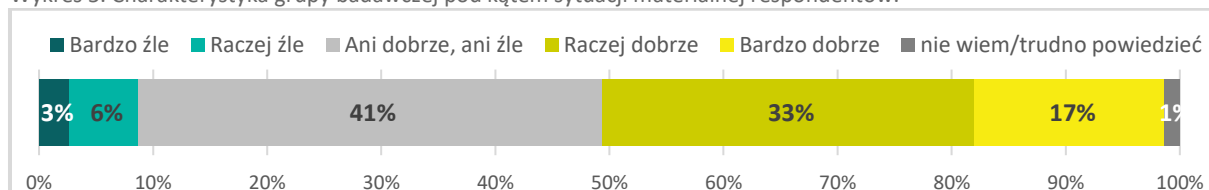
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jeżeli chodzi o charakterystykę grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów przeważającą grupą były osoby posiadające stałą pracę (53% badanych).

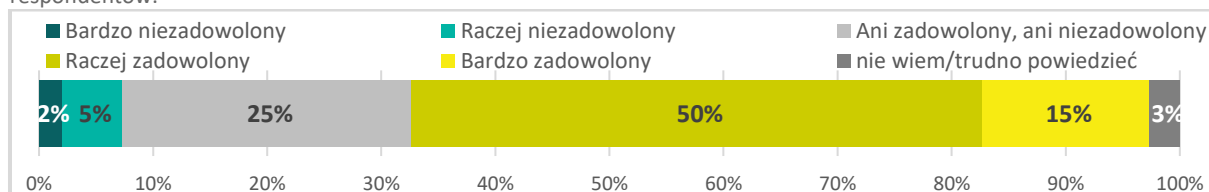
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Respondenci określili w przeważającej części swoją sytuację materialną jako raczej dobrą (33% badanych) oraz ani dobrą, ani złą (41% badanych).

Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gminy przez respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

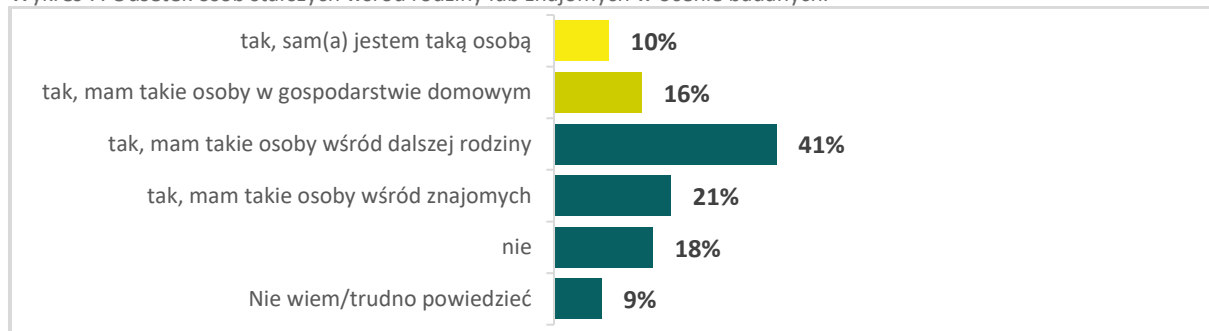
Ankietowani biorący udział w badaniu wyrazili opinię, że są raczej zadowoleni (50% badanych) oraz ani zadowoleni, ani niezadowoleni (25% badanych) z zamieszkiwania na terenie Ostrołki.

II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów

1. Usługi społeczne dla osób starszych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców Ostrołki o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób starszych.

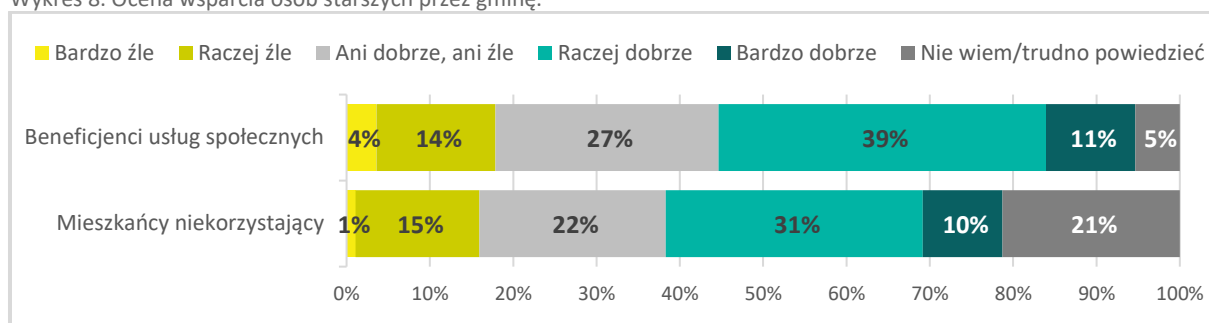
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców miasta 10% stanowiły osoby starsze, dodatkowo 16% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym natomiast 41% ankietowanych ma takie osoby wśród dalszej rodziny a 21% wśród znajomych.

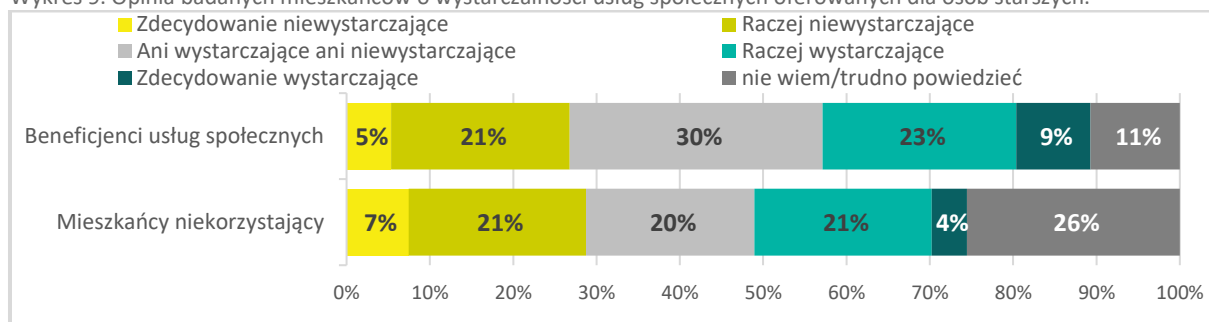
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminę.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że miasto Ostrołęka dobrze wspiera osoby starsze (50% beneficjenci usług społecznych, 41% niekorzystający z nich).

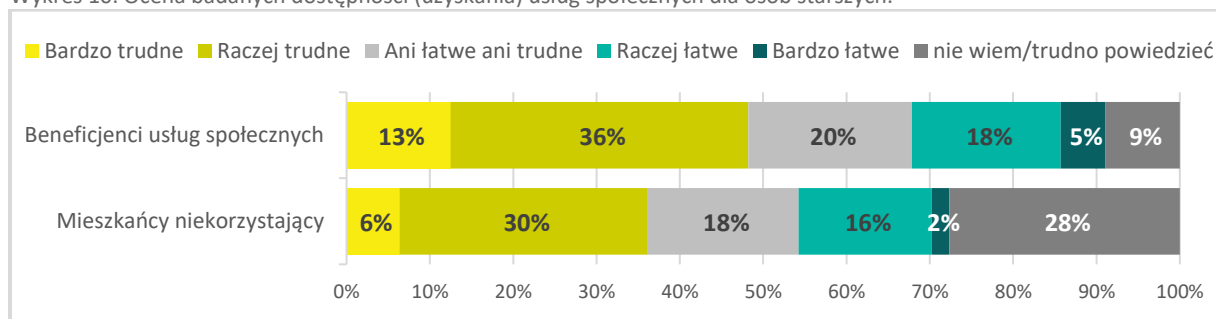
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia o tym czy usługi oferowane przez miasto Ostrołęka osobom starszym są wystarczające jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że usługi są wystarczające (32% ankietowanych) niż niewystarczające (26% ankietowanych), natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia mają odwrotne zdanie (28% są niewystarczające, 25% są wystarczające).

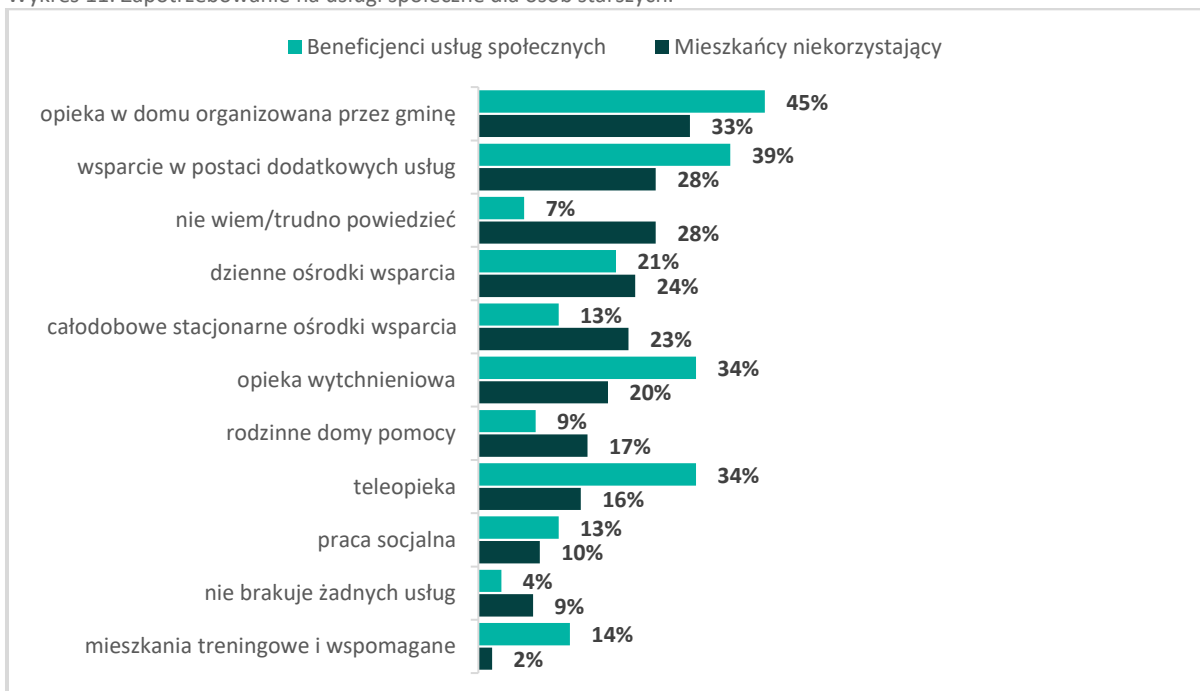
Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób starszych na terenie Ostrołęki jest trudne (49% beneficjenci usług społecznych, 36% niekorzystający z nich).

Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych.

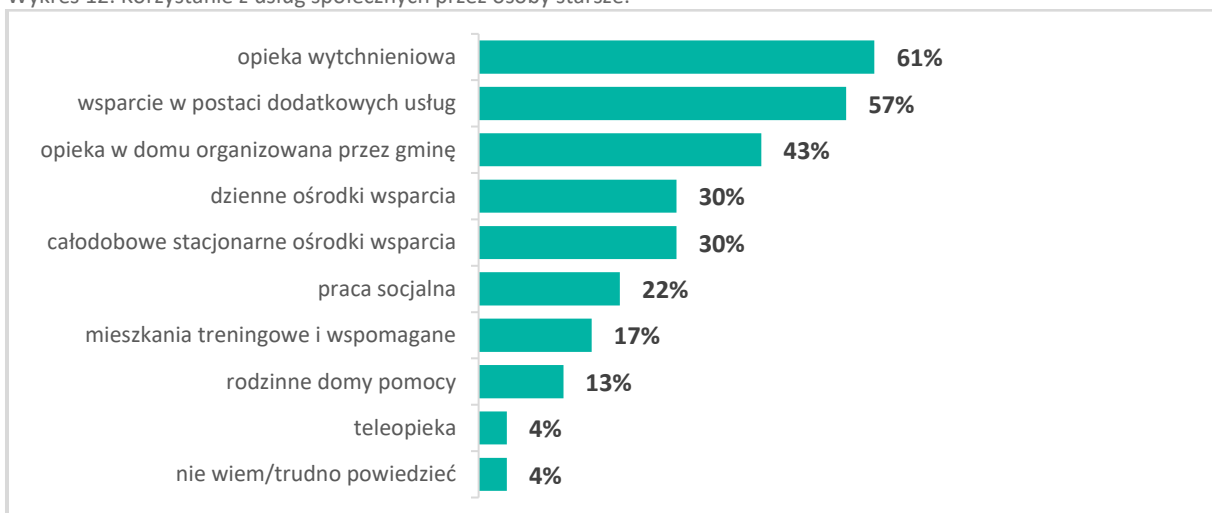

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców miasta najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób starszych to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- dzienne ośrodki wsparcia.

Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze.

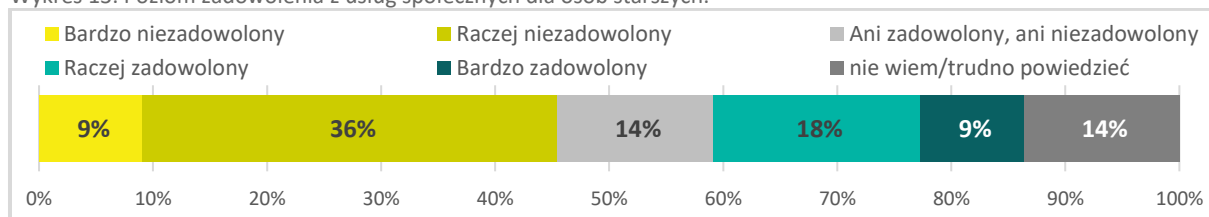
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy formularzy badawczych najczęściej osoby starsze w ciągu ostatnich 3 lat korzystały w Ostrołęce z następujących usług:

- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służących ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej)

- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę.

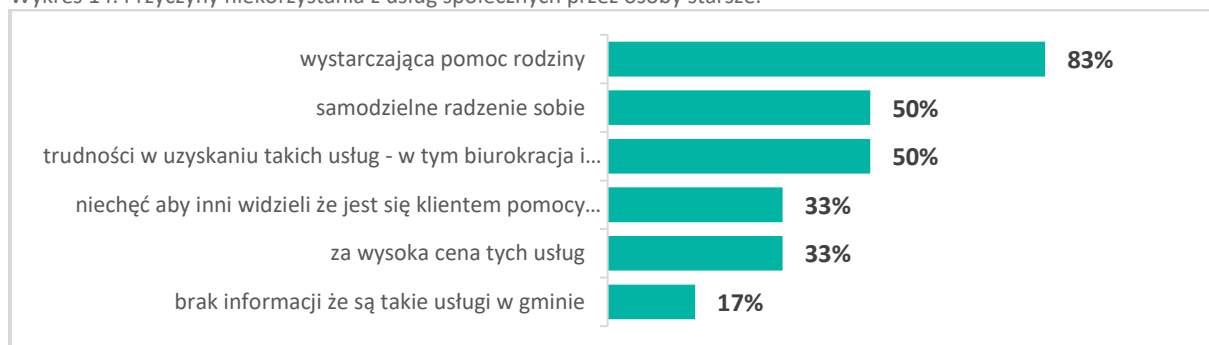
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Mieszkańcy Ostrołęki korzystający z usług społecznych są z nich niezadowoleni (45% niezadowolonych do 27% niezadowolonych).

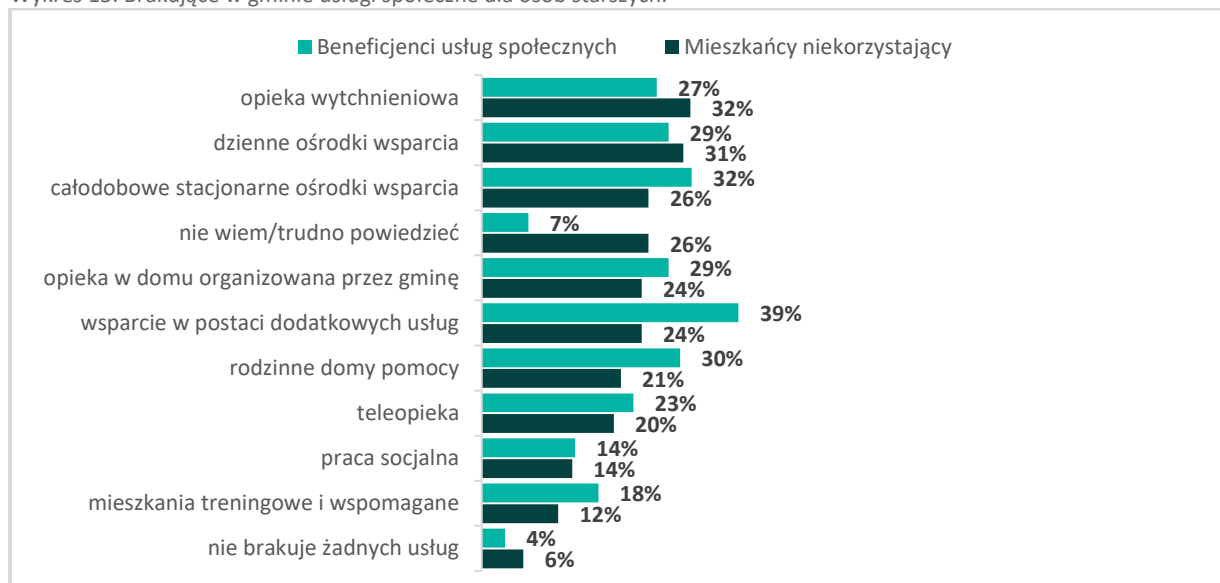
Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby starsze, które nie były objęte usługami społecznymi, jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały głównie, że: radzą sobie samodzielnie (50% ankietowanych), wystarcza im pomoc rodziny (83% ankietowanych), trudności w uzyskaniu takich usług – w tym biurokracja (50% ankietowanych).

Wykres 15. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób starszych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

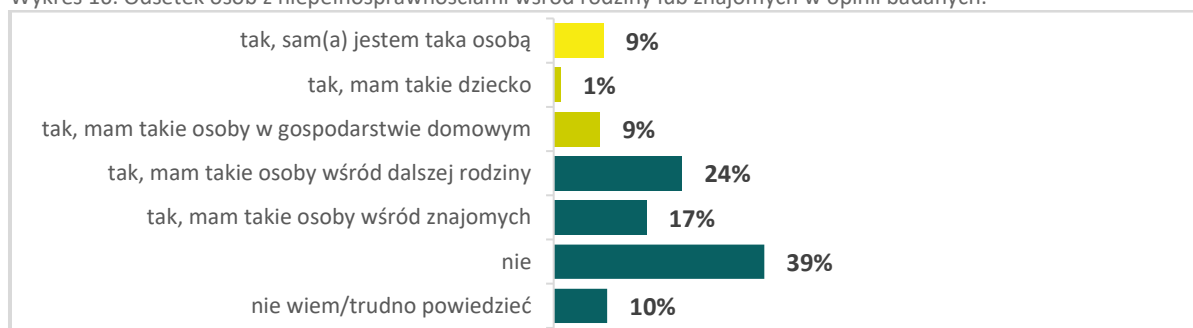
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców miasta najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób starszych to:

- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- dzienne ośrodki wsparcia
- całodobowe, stacjonarne ośrodki wsparcia.

2. Usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców Ostrołki o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób z niepełnosprawnościami.

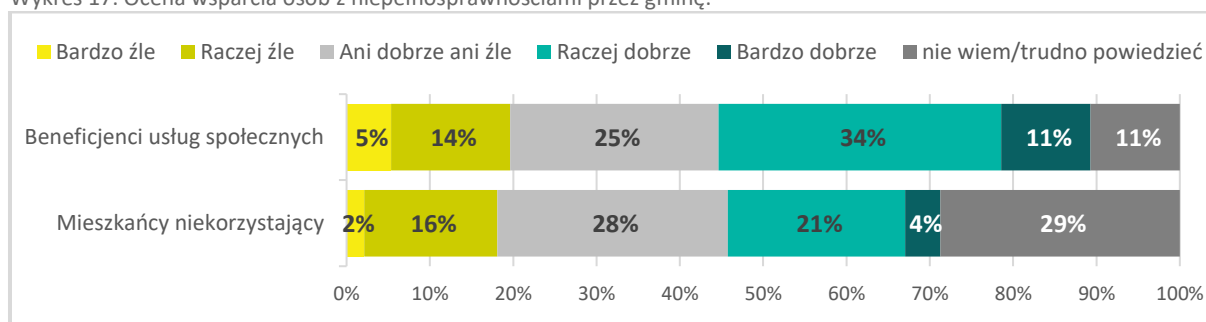
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców miasta 9% spośród nich stanowiły os. z niepełnosprawnościami. Dodatkowo 1% przyznało, że jest rodzicem dziecka z niepełnosprawnością, 9% ankieterowanych ma takie osoby w gospodarstwie domowym natomiast 17% badanych ma takie osoby wśród znajomych.

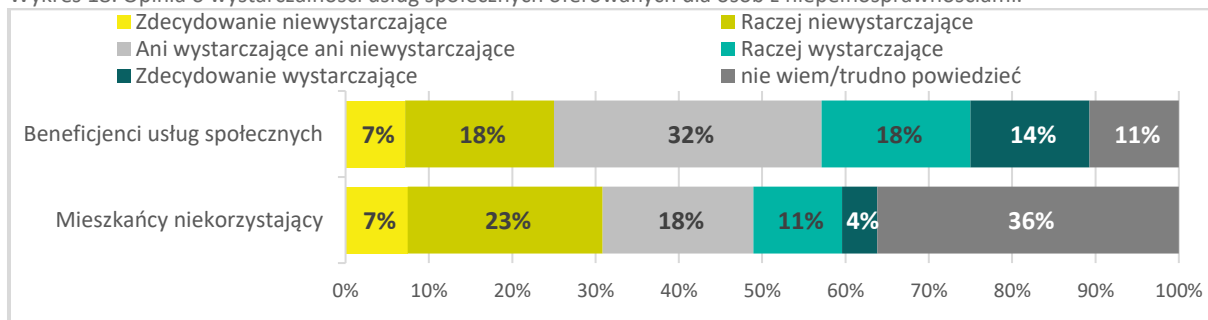
Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminę.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważało zdanie, że miasto Ostrołka dobrze wspiera osoby z niepełnosprawnościami (45% beneficjenci usług społecznych, 25% niekorzystający z nich).

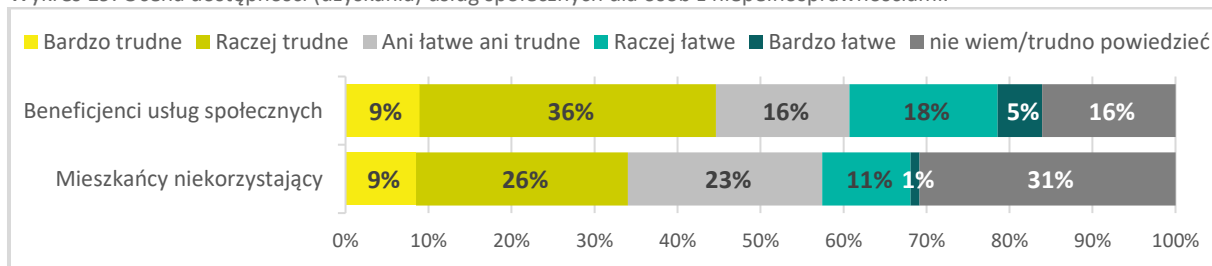
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia o tym czy usługi oferowane przez miasto Ostrołęka osobom z niepełnosprawnościami są wystarczające jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że usługi są wystarczające (32% ankietowanych) niż niewystarczające (25% ankietowanych), natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia mają odwrotne zdanie (30% są niewystarczające, 15% są wystarczające).

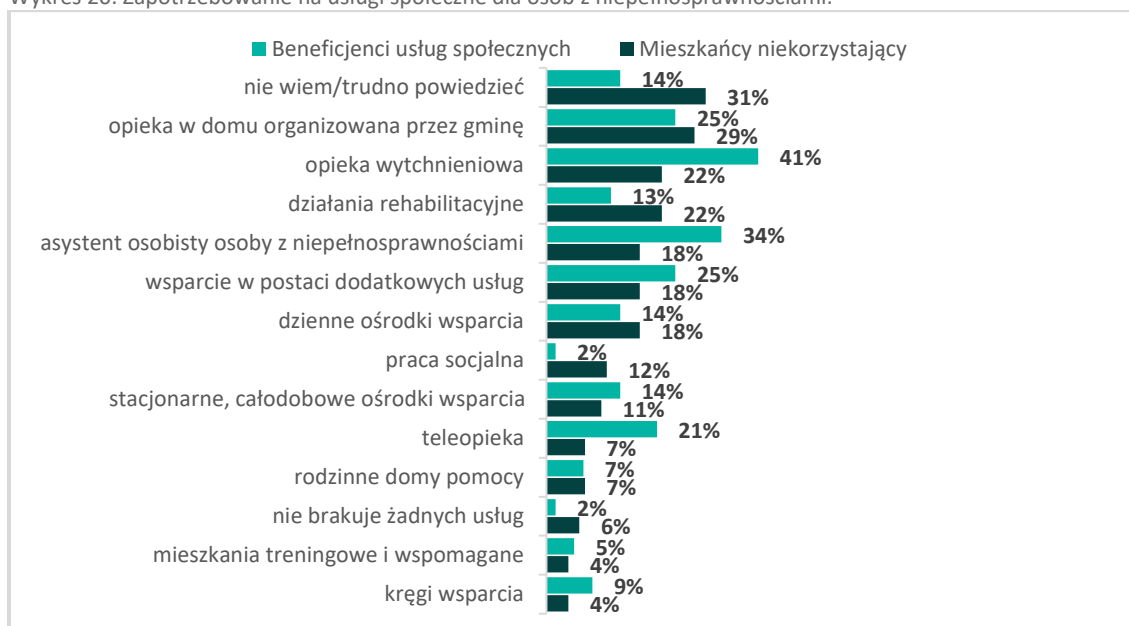
Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie Ostrołęki jest trudne (45% beneficjenci usług społecznych, 35% niekorzystający z nich).

Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami.

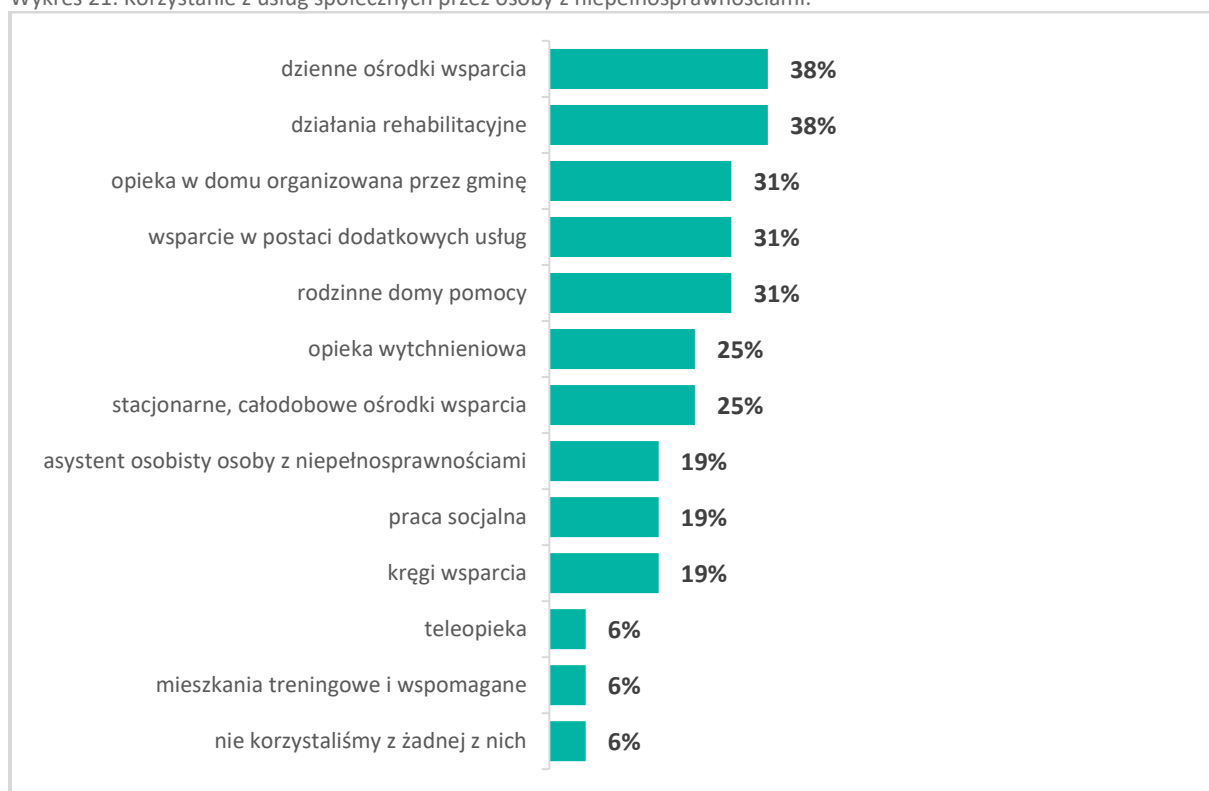

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców Ostrołęki najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- działania rehabilitacyjne.

Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami.

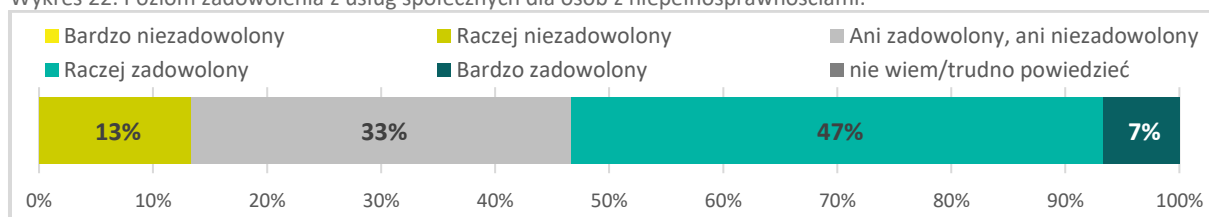

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani uznali, że najczęściej osoby z niepełnosprawnościami w ciągu ostatnich 3 lat korzystali z następujących usług:

- dziennych ośrodków wsparcia
- działań rehabilitacyjnych
- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę.

Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani mieszkańcy Ostrołęki, korzystający z usług społecznych dla osób z niepełnoprawnościami stwierdzili, że w większości jest z nich zadowolona (54% zadowolonych do 13% niezadowolonych).

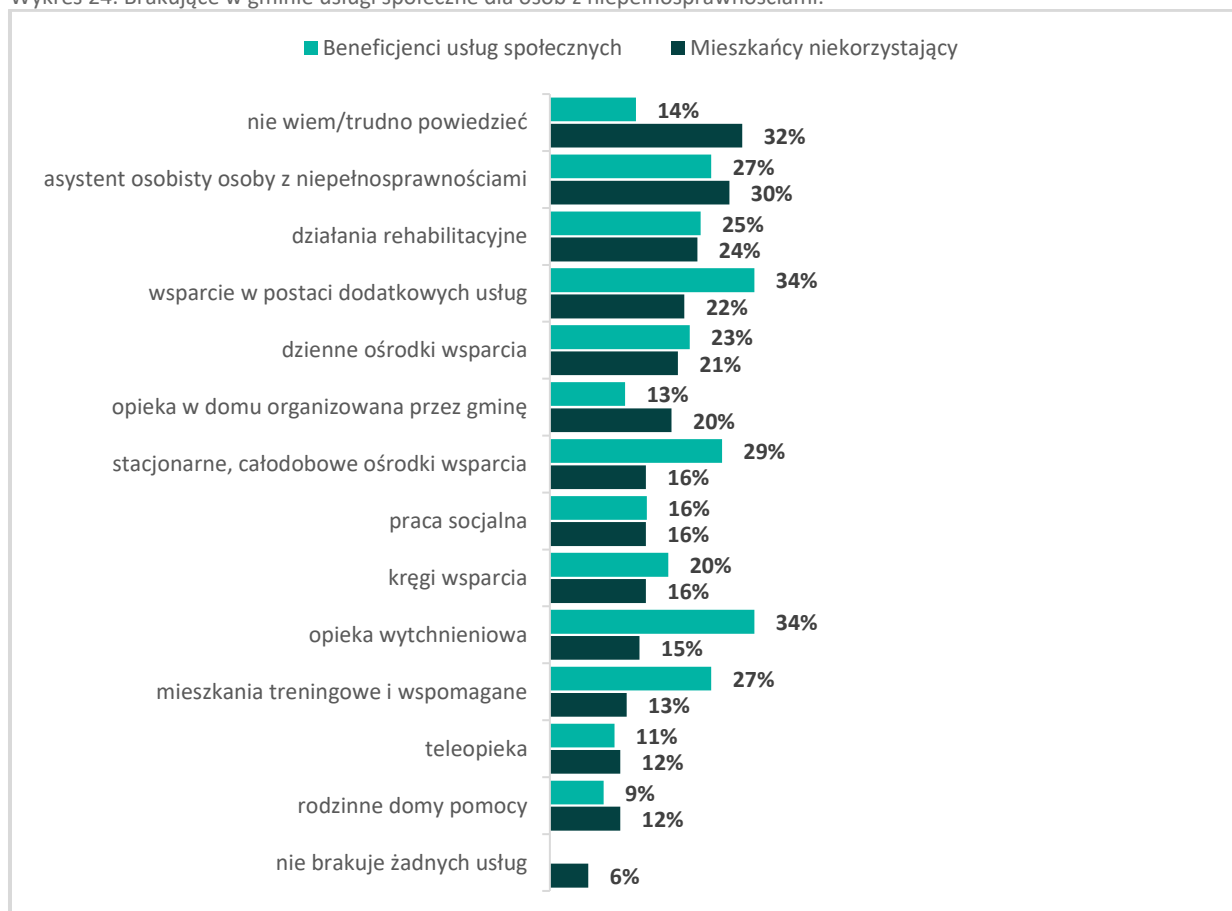
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z niepełnosprawnościami, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały na: brak informacji o świadczeniu takich usług w gminie (55% ankietowanych), oraz na trudności w uzyskaniu dostępu takich usług, w tym: biurokracja i długi czas oczekiwania na decyzje (45% ankietowanych).

Wykres 24. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

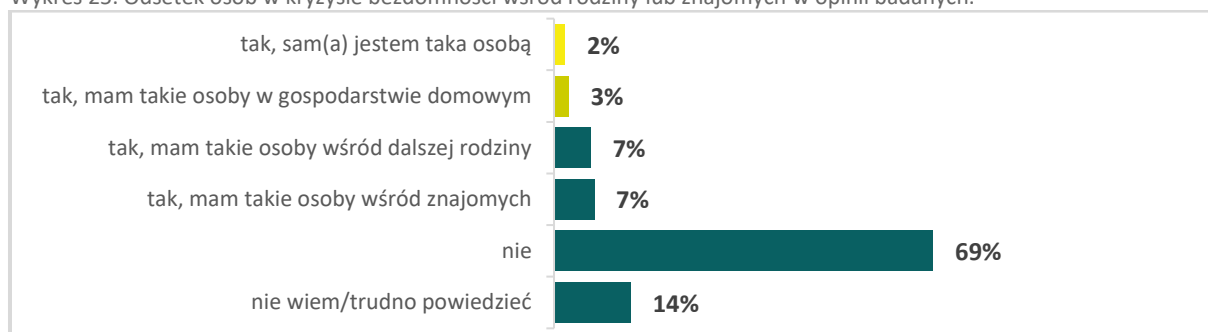
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców Ostrołęki najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami
- działania rehabilitacyjne
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu).

3. Usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców Ostrołęki o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie bezdomności.

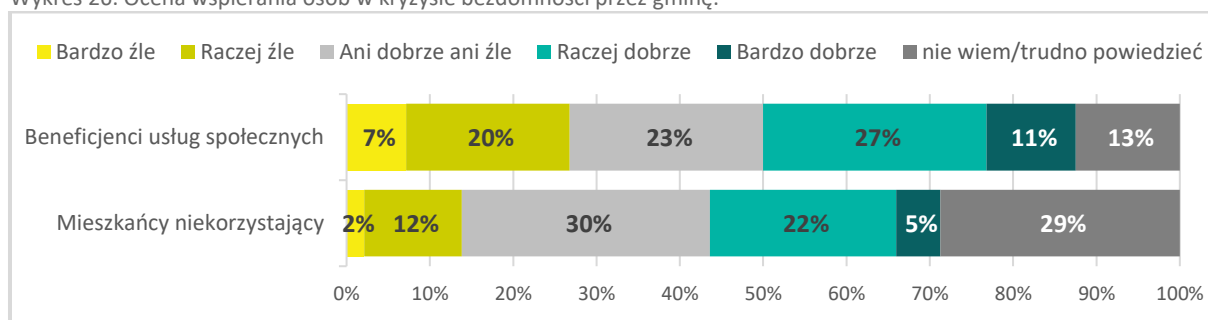
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców Ostrołęki 2% spośród nich stanowiły osoby w kryzysie bezdomności. Dodatkowo 3% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym, 7% ankietowanych ma takie osoby wśród dalszej rodziny, natomiast 7% wskazało na takie osoby wśród znajomych.

Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminę.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że miasto Ostrołęka dobrze wspiera osoby w kryzysie bezdomności (38% beneficjenci usług społecznych, 27% niekorzystający z nich).

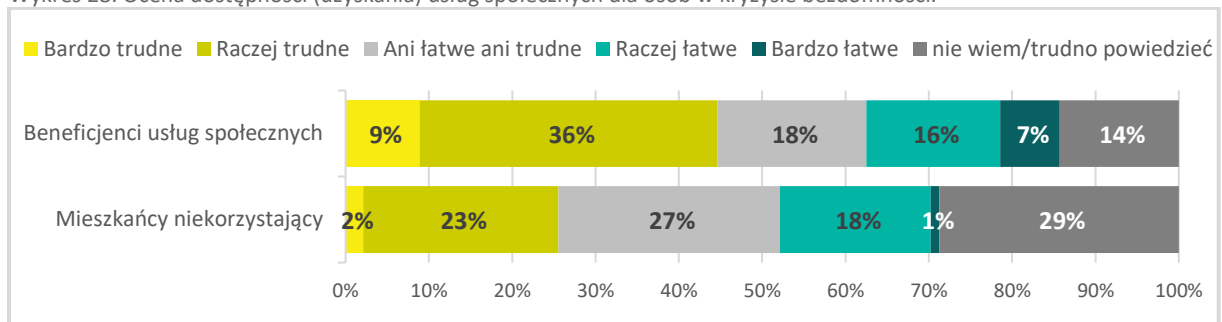
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani wskazali także, że usługi oferowane osobom w kryzysie bezdomności przez Ostrołkę są niewystarczające (36% beneficjenci usług społecznych, 26% niekorzystający z nich).

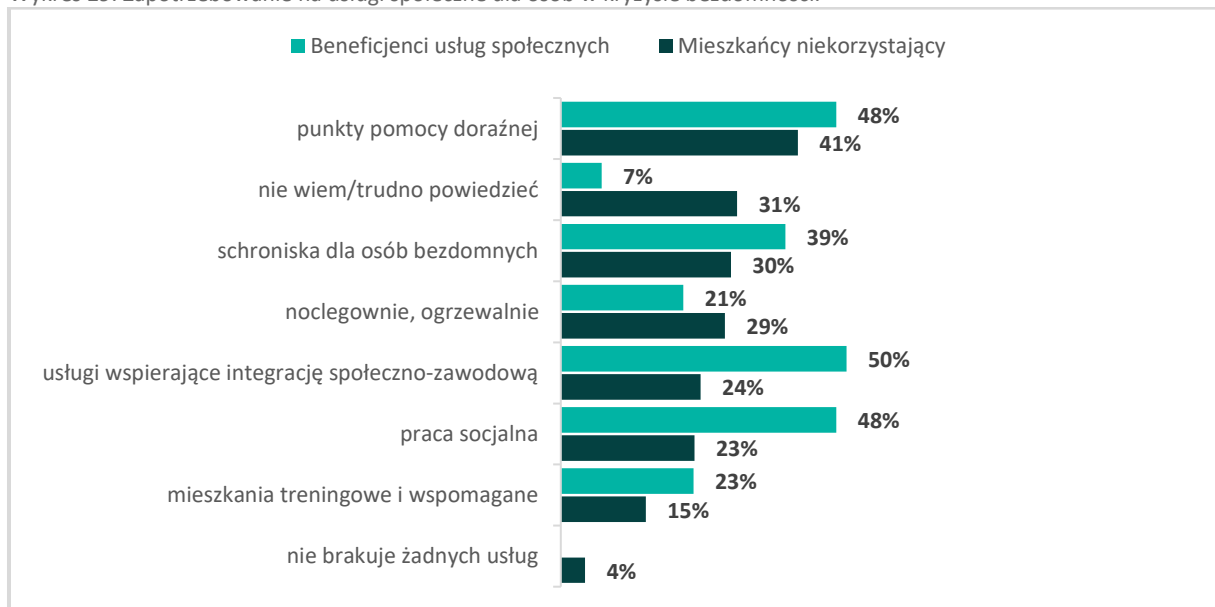
Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności na terenie Ostrołki jest trudne (45% beneficjenci usług społecznych, 25% niekorzystający z nich).

Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności.

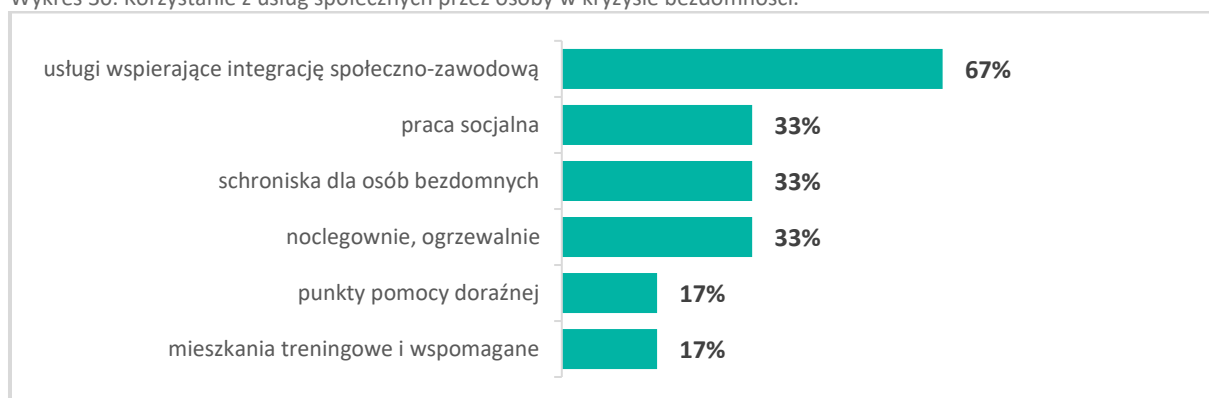

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców Ostrołęki najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności to:

- punkty pomocy doraźnej (m.in. jadłodajnie, punkty wydawania żywności i odzieży, łaźnie, punkty poradnictwa)
- schroniska dla osób bezdomnych
- noclegownie, ogrzewalnie.

Wykres 30. Korzystanie z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności.

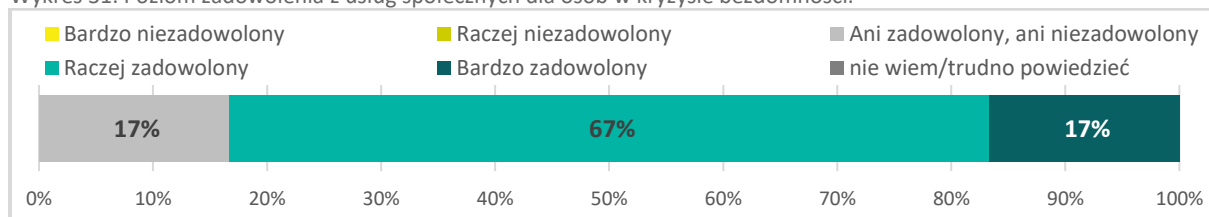

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie bezdomności z terenu Ostrołęki w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- usług wspierających integrację społeczno-zawodową
- pracy socjalnej
- schroniska dla osób bezdomnych.

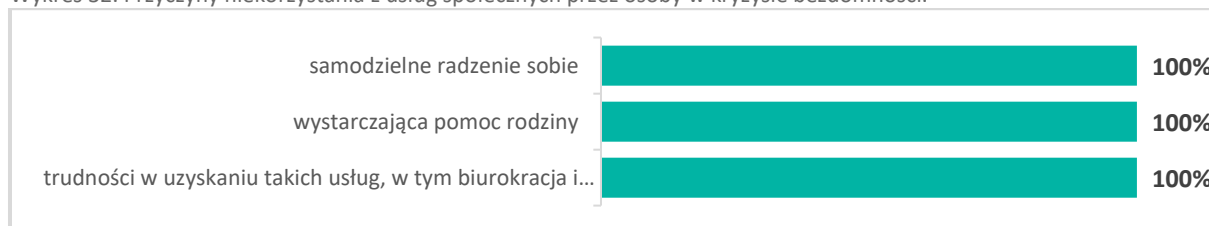
Wykres 31. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby w kryzysie bezdomności korzystające z usług społecznych wyrazili opinię, że są z nich zadowolone.

Wykres 32. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby w kryzysie bezdomności, które nie skorzystały z usług społecznych dla nich przeznaczonych jako przyczynę głównie wskazywały, że wystarczająca jest pomoc rodziny, samodzielne radzenie sobie oraz trudności w uzyskaniu dostępu takich usług, w tym: biurokracja i długi czas oczekiwania na decyzje (po 100%).

Wykres 33. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

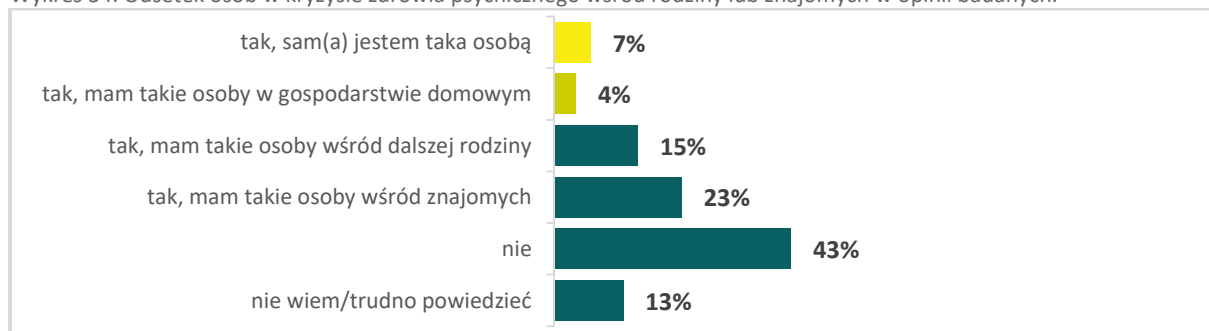
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców Ostrołęki najbardziej brakuje następujących usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności:

- noclegowni, ogrzewalni
- schronisk dla osób bezdomnych
- usług wspierających integrację społeczno-zawodową osób w kryzysie bezdomności.

4. Usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców Ostrołęki o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

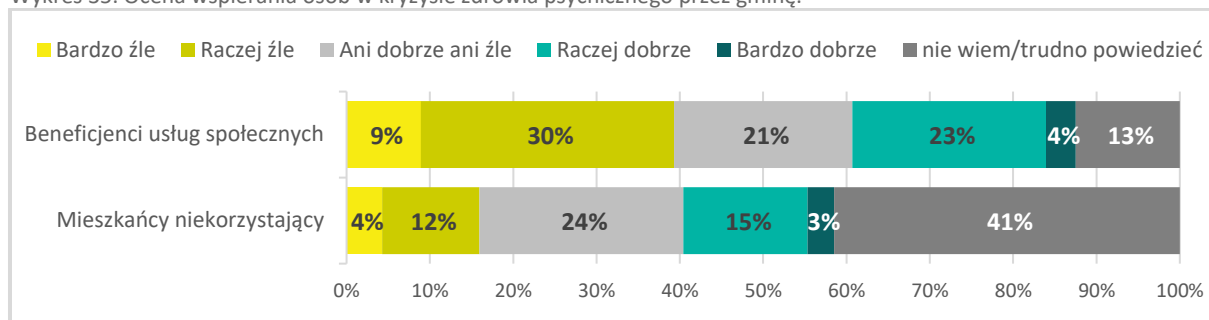
Wykres 34. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców 7% stanowiły osoby w kryzysie zdrowia psychicznego. Dodatkowo 4% ankietowanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym, 15% uczestników badania przyznało, że ma takie osoby wśród dalszej rodziny, a 23% wśród znajomych.

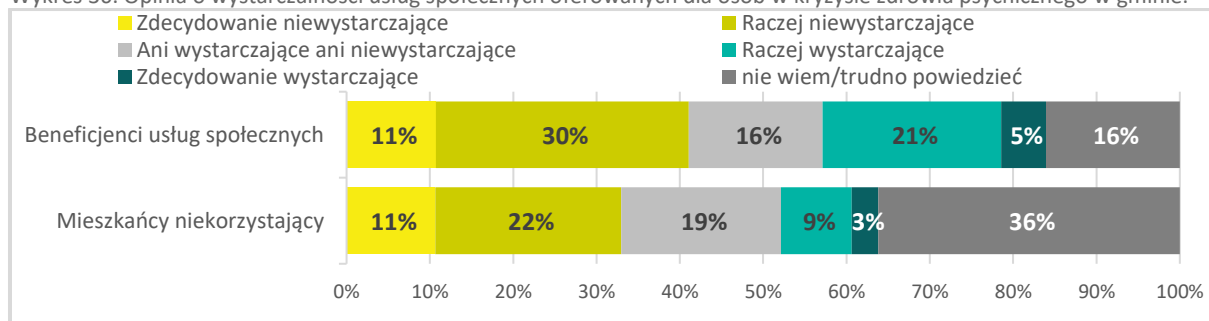
Wykres 35. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia o tym czy miasto Ostrołęka dobrze wspiera osoby w kryzysie zdrowia psychicznego jest podzielona. Wśród beneficjentów usług społecznych przeważała opinia, że miasto źle wspiera (39% ankietowanych) niż dobrze wspiera (27% ankietowanych). Natomiast wśród mieszkańców niekorzystających z usług społecznych przeważała opinia, że dobrze wspiera (18% ankietowanych), niż źle wspiera (16% ankietowanych).

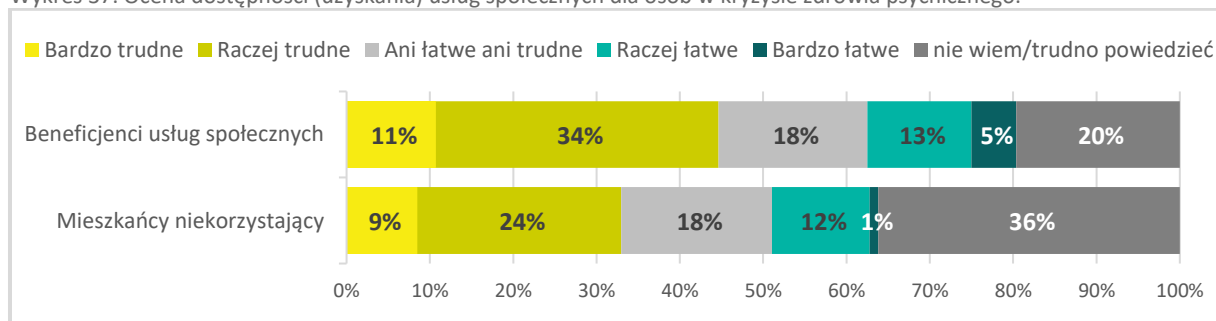
Wykres 36. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Uczestniczący w badaniu mieszkańcy stwierdzili, że usługi oferowane osobom w kryzysie zdrowia psychicznego przez miasto Ostrołękę są niewystarczające (41% beneficjenci usług społecznych, 33% niekorzystający z nich).

Wykres 37. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie Ostrołki jest trudne (44% beneficjenci usług społecznych, 33% niekorzystający z nich).

Wykres 38. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego w gminie.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców Ostrołki najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- **dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi**
- **wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)**
- **specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę.**

Wykres 39. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.

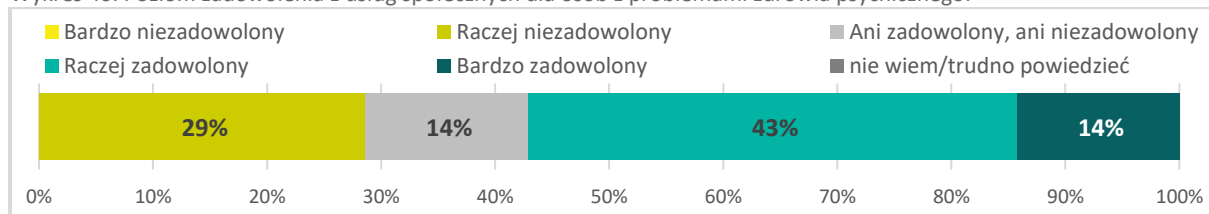

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu Ostrołki w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- pomocy wolontariuszy
- specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- dziennych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

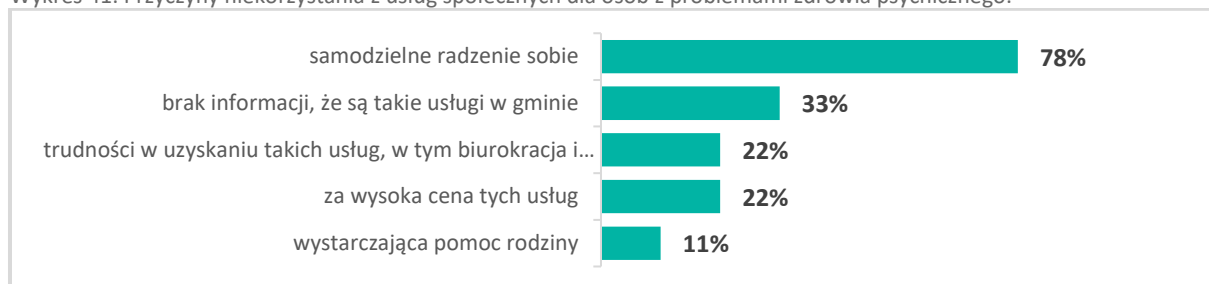
Wykres 40. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu Ostrołęki korzystających z usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego większość wyraziło swoje zadowolenie z poziomu ich świadczenia (57% zadowolonych do 29% niezadowolonych).

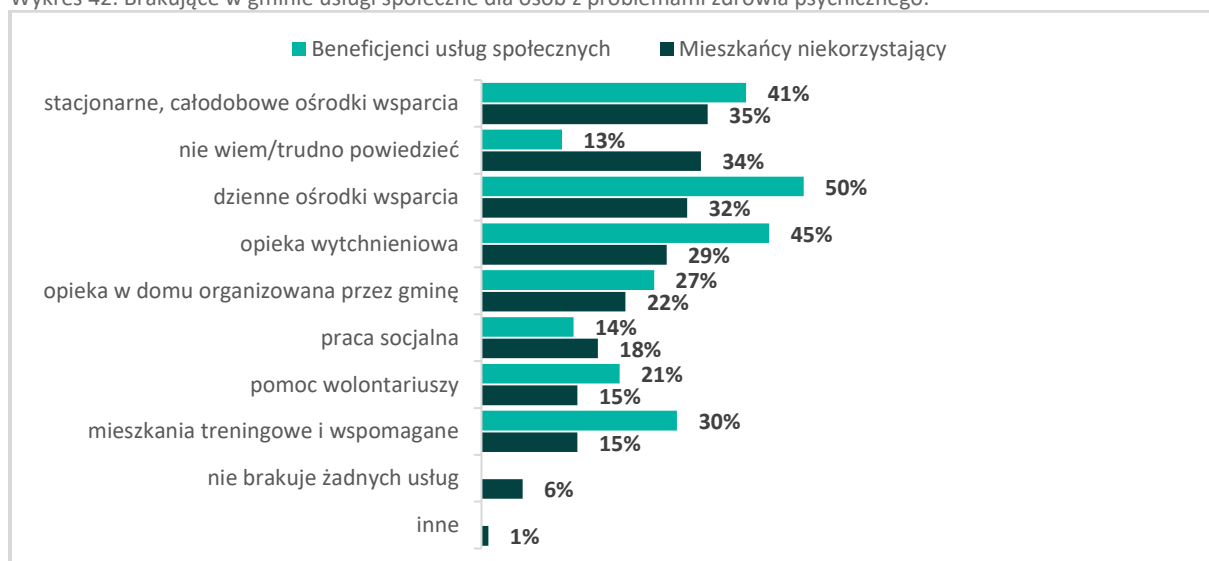
Wykres 41. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z problemami zdrowia psychicznego, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na: samodzielne radzenie sobie (78% ankietowanych) oraz brak informacji, że takie usługi są świadczone w gminie (33% ankietowanych).

Wykres 42. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

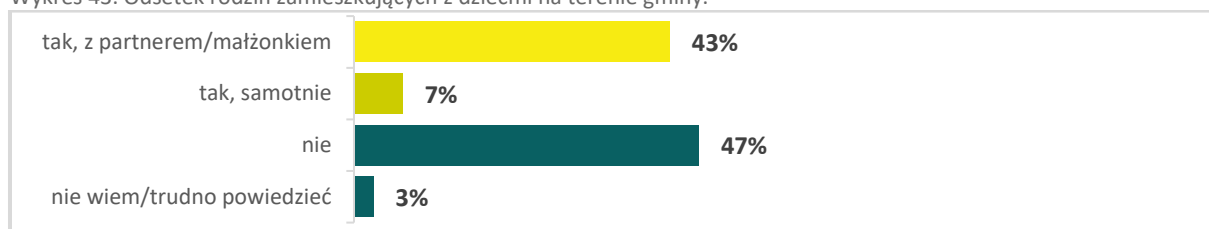
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców Ostrołęki najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia
- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

5. Usługi społeczne dla rodzin z dziećmi

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców miasta Ostrołęki o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla rodzin z dziećmi.

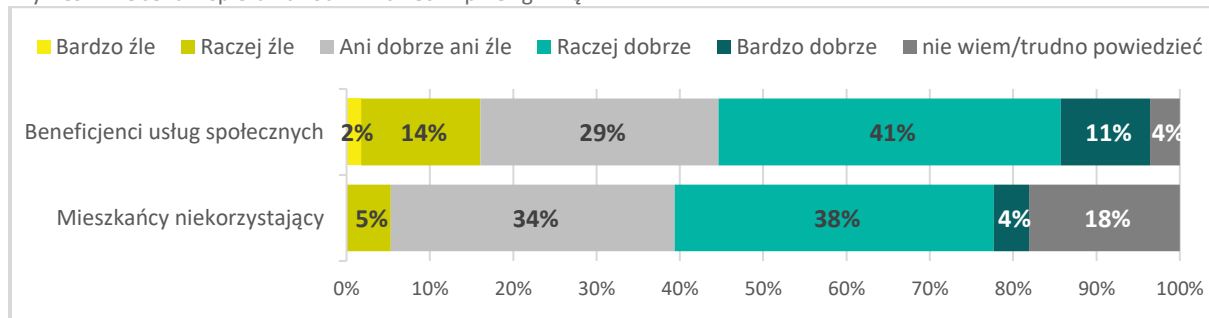
Wykres 43. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gminy.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców miasta 43% ankietowanych stanowiły rodziny z dziećmi. Dodatkowo 7% uczestników badania przyznało, że mieszka samotnie z dziećmi, natomiast 47% nie posiada dzieci.

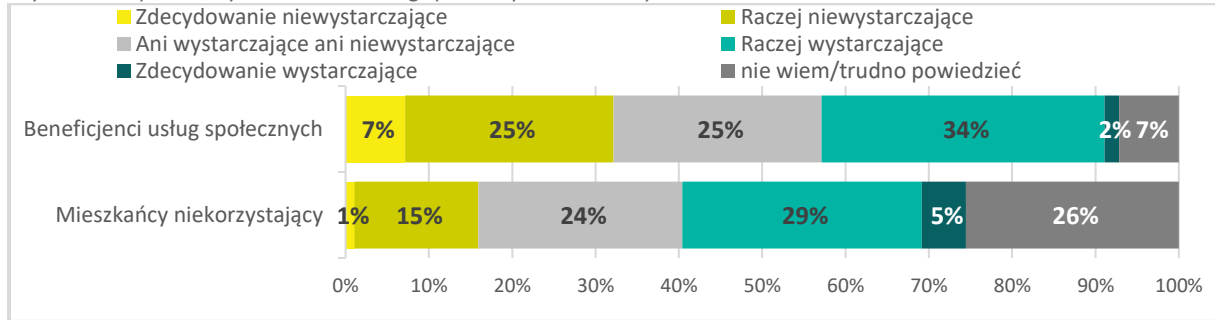
Wykres 44. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminę.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że miasto Ostrołęka dobrze wspiera rodziny z dziećmi (52% beneficjenci usług społecznych, 42% niekorzystający z nich).

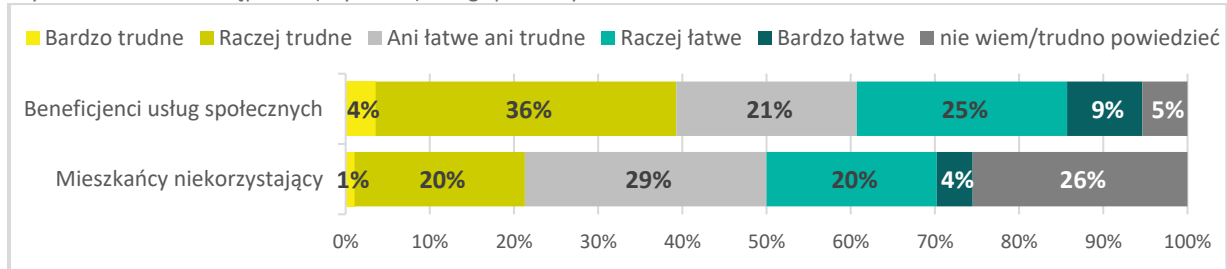
Wykres 45. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestników procesu badawczego przeważa opinia o tym, że usługi oferowane rodzinom z dziećmi przez miasto Ostrołęka są wystarczające (36% beneficjenci usług społecznych, 34% niekorzystający z nich).

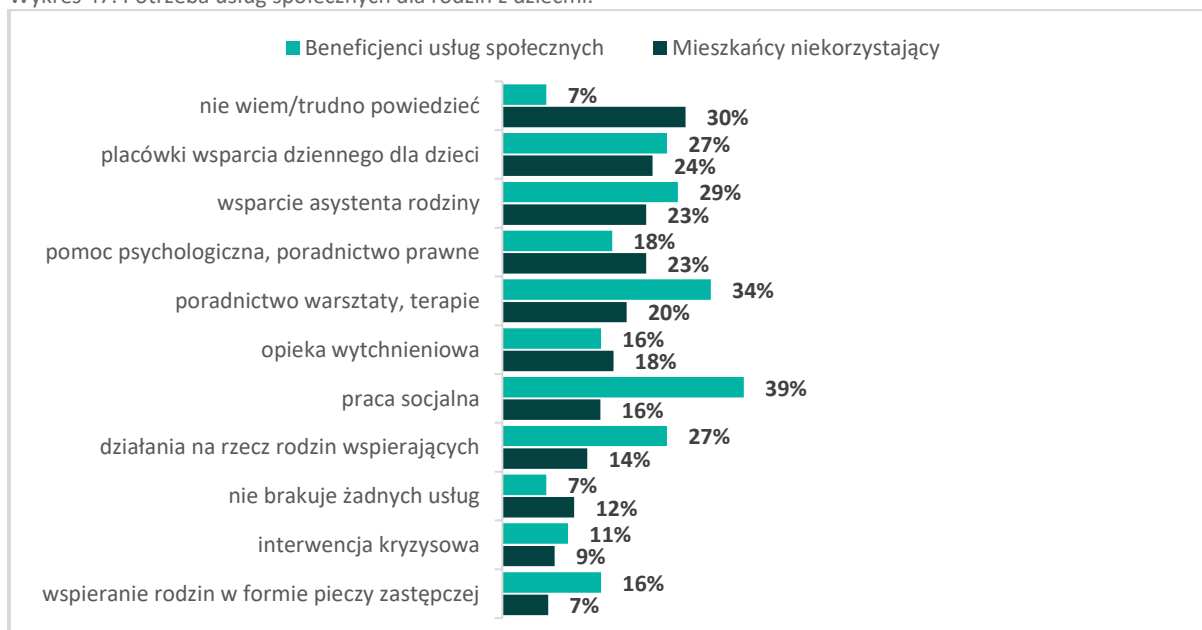
Wykres 46. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia o stopniu trudności w uzyskaniu usług społecznych dla rodzin z dziećmi na terenie Ostrołęki jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że uzyskanie ww. usług jest trudne (40% ankietowanych) niż łatwe (34% badanych). Natomiast mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych mają odwrotne zdanie (24% ankietowanych uznało, że jest łatwe, 21% badanych, że jest trudne).

Wykres 47. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi.

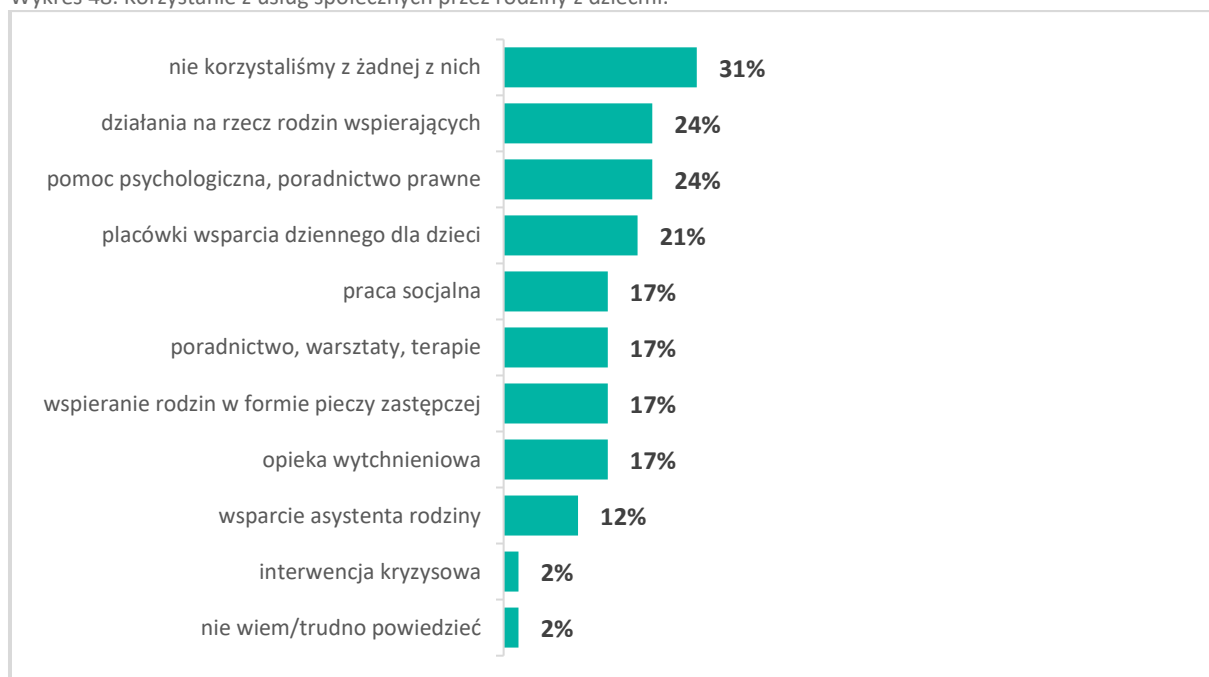

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców Ostrołęki najbardziej potrzebne usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- placówki wsparcia dziennego dla dzieci
- wsparcie asystenta rodziny
- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne.

Wykres 48. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi.

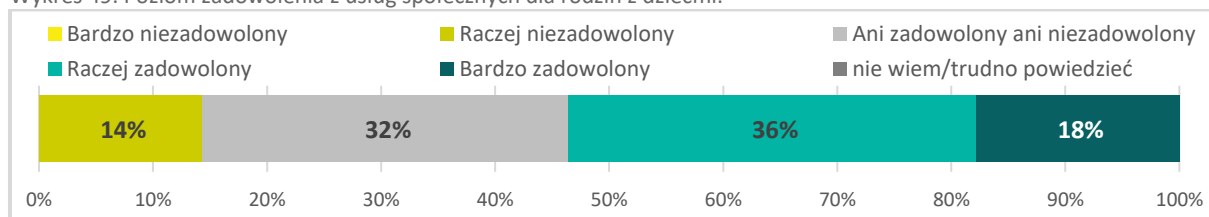

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej rodziny z dziećmi z terenu Ostrołęki w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- działań na rzecz rodzin wspierających
- pomocy psychologicznej, poradnictwa prawnego
- placówek wsparcia dziennego dla dzieci.

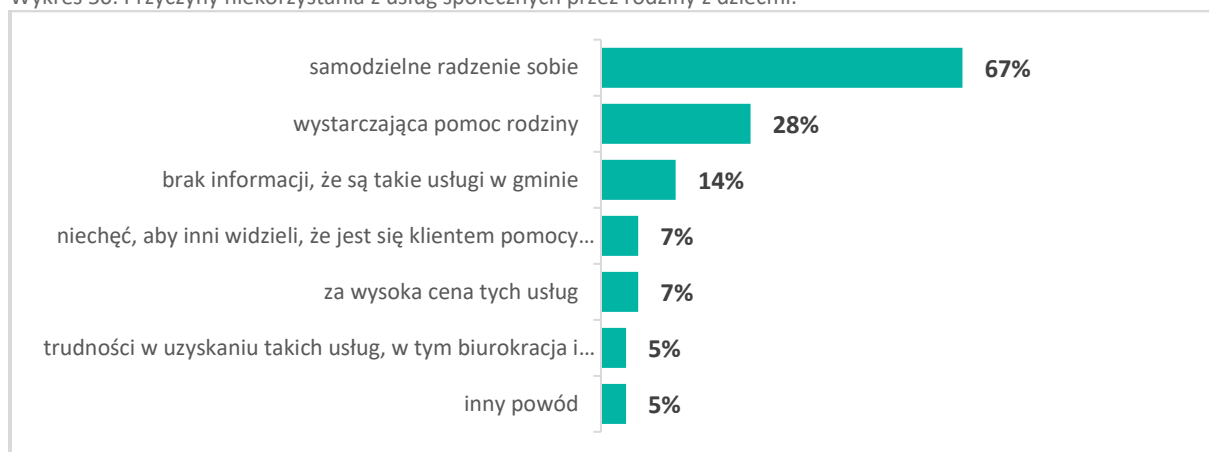
Wykres 49. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu Ostrołęki korzystających z usług społecznych dla rodzin z dziećmi większość wyraziło swoje zadowolenie z poziomu ich świadczenia (54% zadowolonych do 14% niezadowolonych).

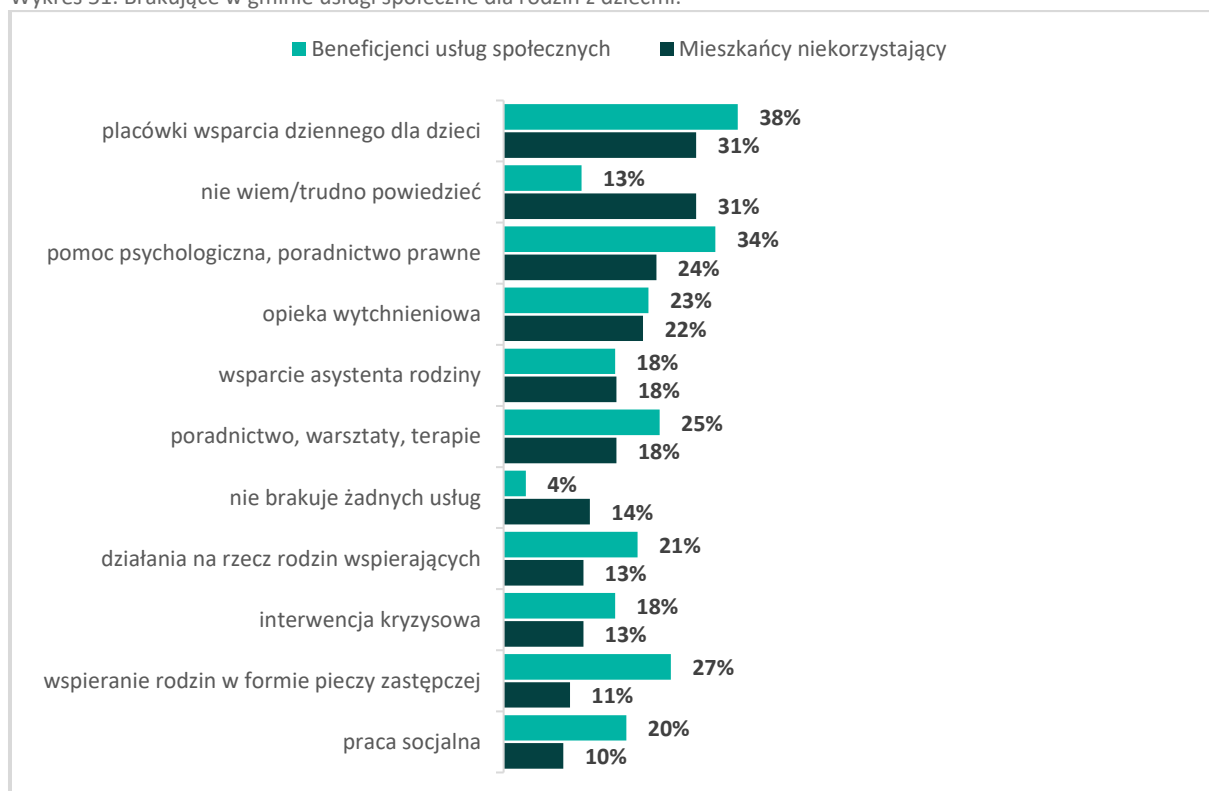
Wykres 50. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Rodziny z dziećmi, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na: radzenie sobie samodzielnie z problemami (67% ankietowanych) oraz wystarczającą pomoc rodziny (28% badanych).

Wykres 51. Brakujące w gminie usługi społeczne dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

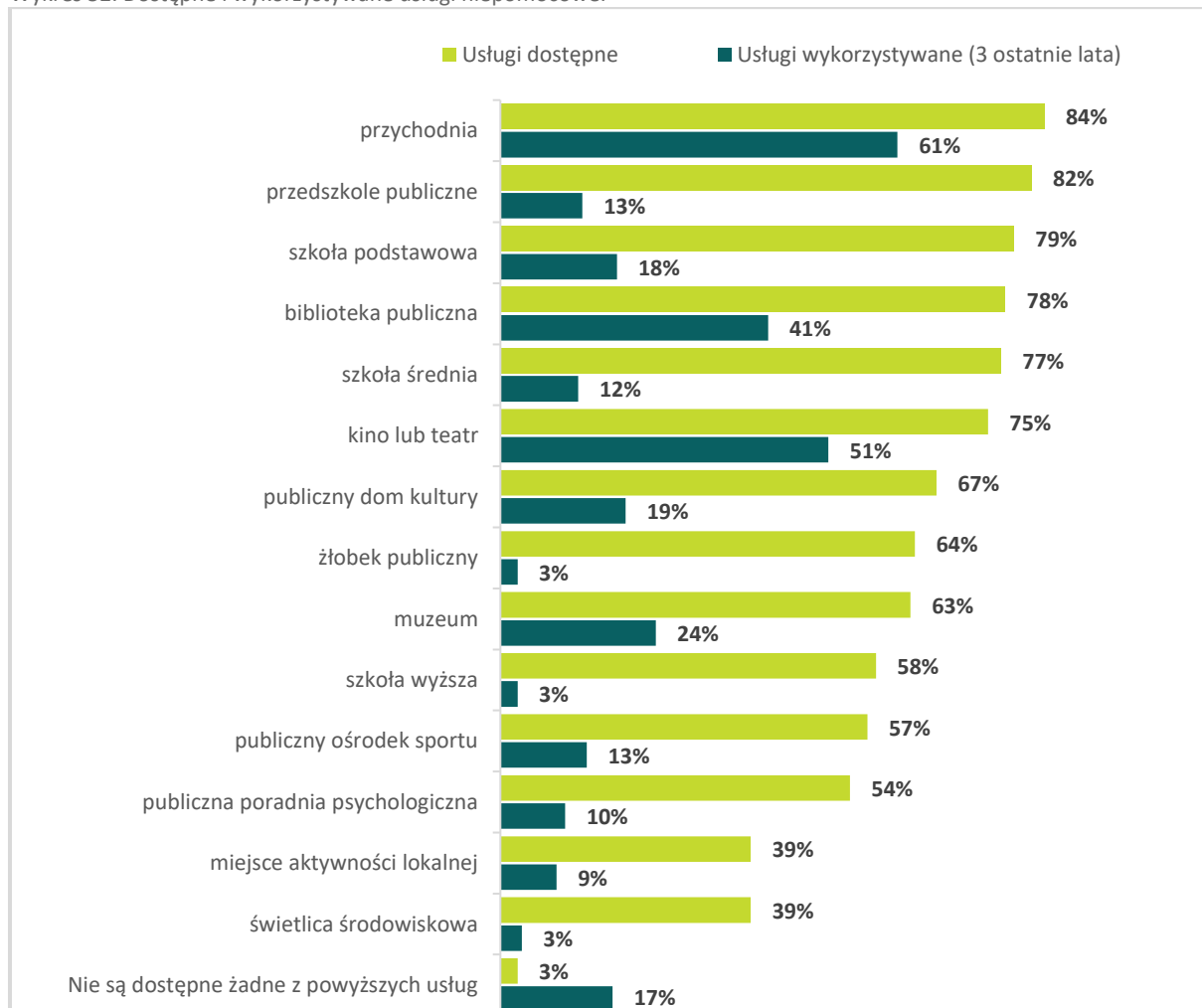
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców Ostrołki najbardziej brakujące usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- placówki wsparcia dziennego dla dzieci
- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

6. Usługi niepomocowe dostępne w mieście

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców Ostrołęki o realizowanych na jej terenie usługach niepomocowych.

Wykres 52. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem mieszkańców Ostrołęki na jej terenie są dostępne różne niepomocowe usługi społeczne. Najczęściej wskazywane to:

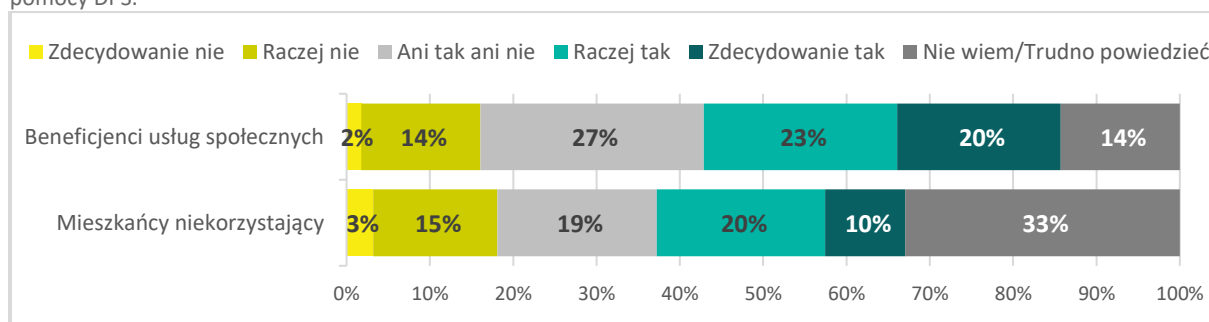
- szkoła podstawowa (79% ankietowanych)
- biblioteka publiczna (78% ankietowanych)
- przedszkole publiczne (82% ankietowanych)
- szkoła średnia (77% ankietowanych)
- przychodnia (84% ankietowanych).

Natomiast najczęściej wykorzystywaną w ciągu ostatnich 3 lat usługą społeczną według respondentów jest przychodnia (61% badanych) oraz kino lub teatr (51% badanych).

7. Potrzeba zaangażowania instytucji m. Ostrołęka w realizację usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców Ostrołęki o potrzebie zaangażowania się instytucji miasta w realizację usług społecznych.

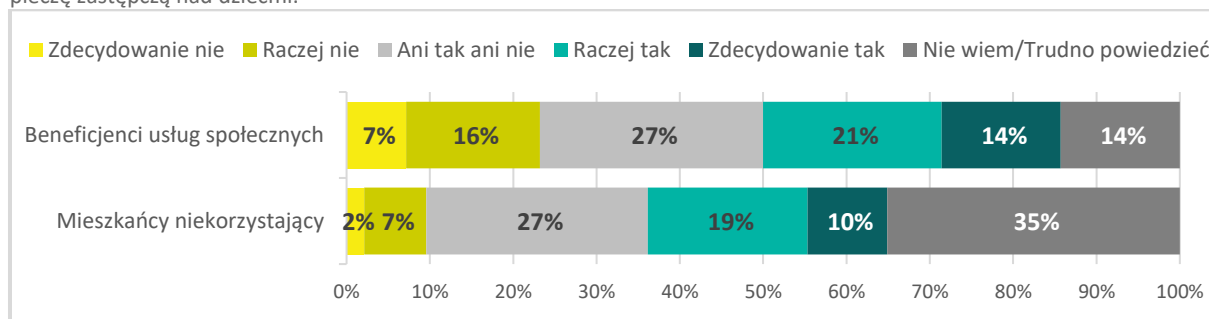
Wykres 53. Potrzeba zaangażowania instytucji m. Ostrołęka w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców Ostrołęki przeważała opinia, że usługi społeczne dla osób, które potrzebują wsparcia w postaci umieszczenia ich w domu pomocy społecznej wymagają większego zaangażowania się instytucji miasta (43% beneficjenci usług społecznych, 30% niekorzystający z nich).

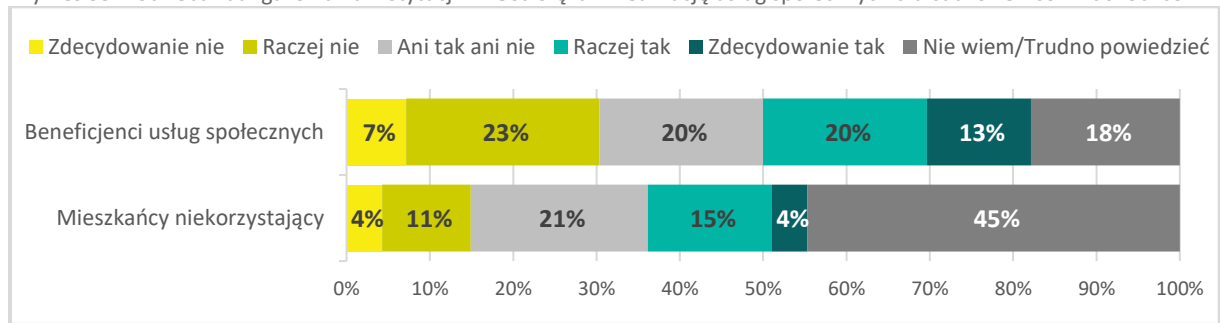
Wykres 54. Potrzeba zaangażowania się m. Ostrołęka w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców Ostrołęki przeważała opinia, że usługi społeczne dla osób, które sprawują pieczę zastępczą nad dziećmi wymagają większego zaangażowania się instytucji miasta (35% beneficjenci usług społecznych, 29% niekorzystający z nich).

Wykres 55. Potrzeba zaangażowania instytucji m. Ostrołęka w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców Ostrołęki przeważała opinia, że usługi społeczne dla cudzoziemców i uchodźców wymagają większego zaangażowania się instytucji miasta (33% beneficjenci usług społecznych, 19% niekorzystający z nich).

ROZDZIAŁ III

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO INSTYTUCJI ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI SPOŁECZNE W OSTROŁĘCE

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

1. Metodologia badania

W ramach niniejszej diagnozy zostało również przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS badanie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w lutym i listopadzie 2025 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne. W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane (mixed mode) obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). **W Ostrołęce przeprowadzono 2 wywiady z przedstawicielami ww. instytucji** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie przedstawicieli instytucji). Liczebność jest zbyt mała do wykonania analiz ilościowych ($n < 30$), dlatego dane mają charakter jakościowy.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płci, wieku, stanowiska, stażu pracy, podmiotu prowadzącego, nazwy instytucji. Grupa ta uczestniczyła w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w Ostrołęce.

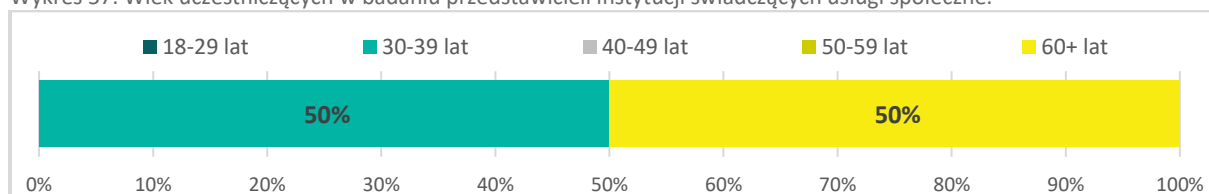
Wykres 56. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu dominującą grupą respondentów pod kątem płci były kobiety (stanowiły 100% badanych).

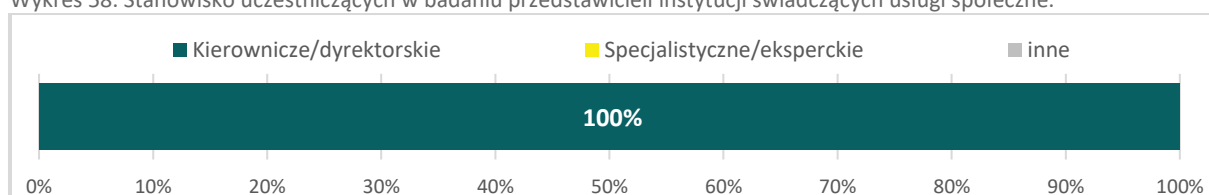
Wykres 57. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów reprezentowali oni tylko dwie grupy wiekowe, wśród których nie odnotowano jednej dominującej grupy ankietowanych (w każdej grupie odnotowano 50% badanych).

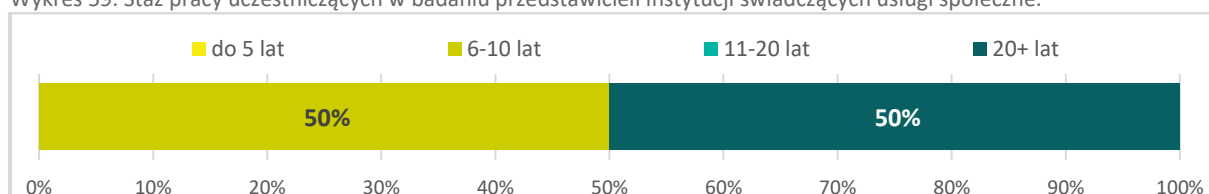
Wykres 58. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku stanowiska respondentów reprezentowali oni tylko jedną grupę zawodową, byli to kierownicy/dyrektorzy (100% ankietowanych).

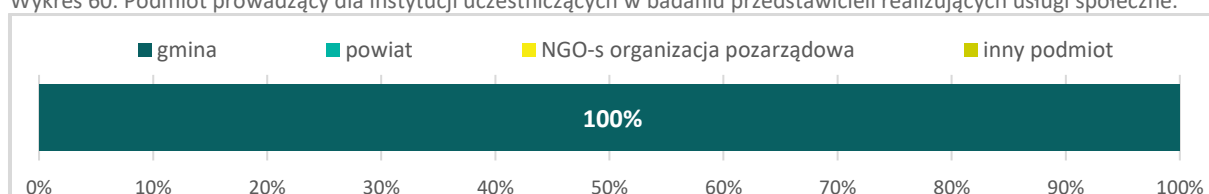
Wykres 59. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku stażu pracy respondentów reprezentowali oni tylko dwie grupy doświadczenia, wśród których nie zaistniała dominująca grupa.

Wykres 60. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku podmiotu prowadzącego dla instytucji uczestniczących w badaniu został zidentyfikowany tylko jeden podmiot i była to gmina.

Wykres 61. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne.

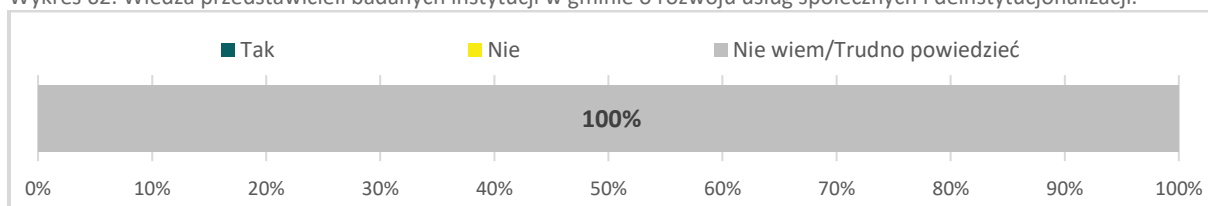
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku nazwy instytucji uczestniczących w badaniu zostały zidentyfikowane dwa podmioty: ośrodek zdrowia i klub samopomocy.

II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w mieście w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne w zakresie ich podejścia do rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.

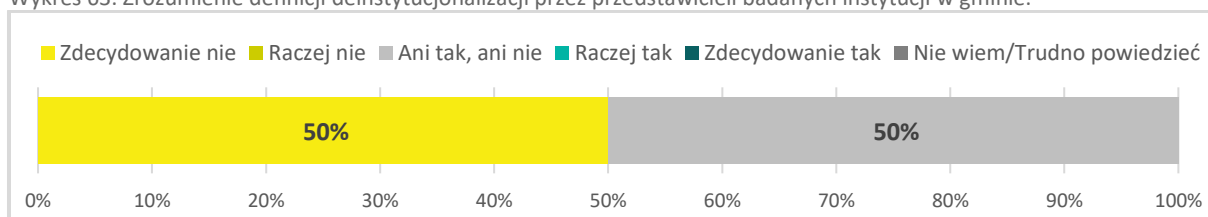
Wykres 62. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminie o rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Żaden z przedstawicieli badanych instytucji w Ostrołęce nie ma wiedzy o rozwoju środowiskowych usług społecznych określanych pojęciem deinstytucjonalizacji.

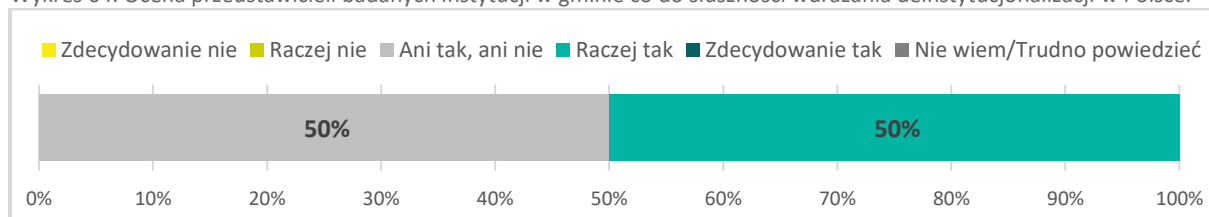
Wykres 63. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminie.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Deinstytucjonalizacja praktyk pomocowych to proces przechodzenia od organizowania wsparcia opartego na rozwiązaniach zakładowych, w których kluczową rolę odgrywają placówki całodobowe długookresowego pobytu, do organizowania wsparcia w sposób środowiskowy, z wykorzystaniem infrastruktury usług społecznych i innych zasobów społeczności lokalnych (M. Rymśza, 2022). Ta definicja nie jest zrozumiała dla żadnego z respondentów.

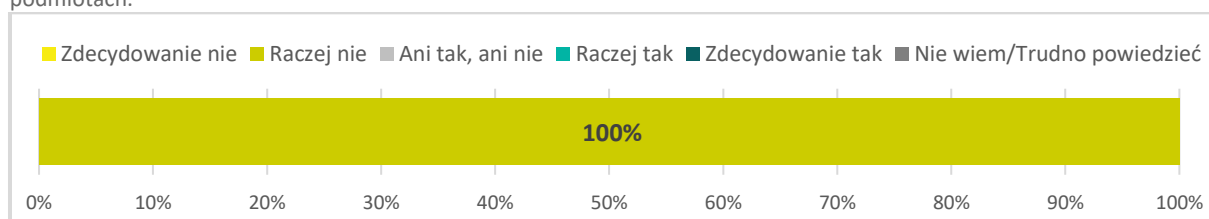
Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jeden z badanych przedstawicieli instytucji podziela zdanie, że rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja jest słusznym kierunkiem rozwoju polityki społecznej w Polsce.

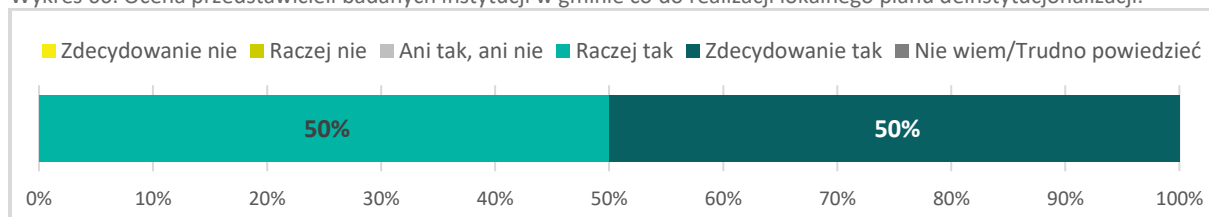
Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Przedstawiciele instytucji w większości przyznają, że ich podopieczni i personel nie wyrażali potrzeby rozwoju środowiskowych usług społecznych w tych podmiotach.

Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji.

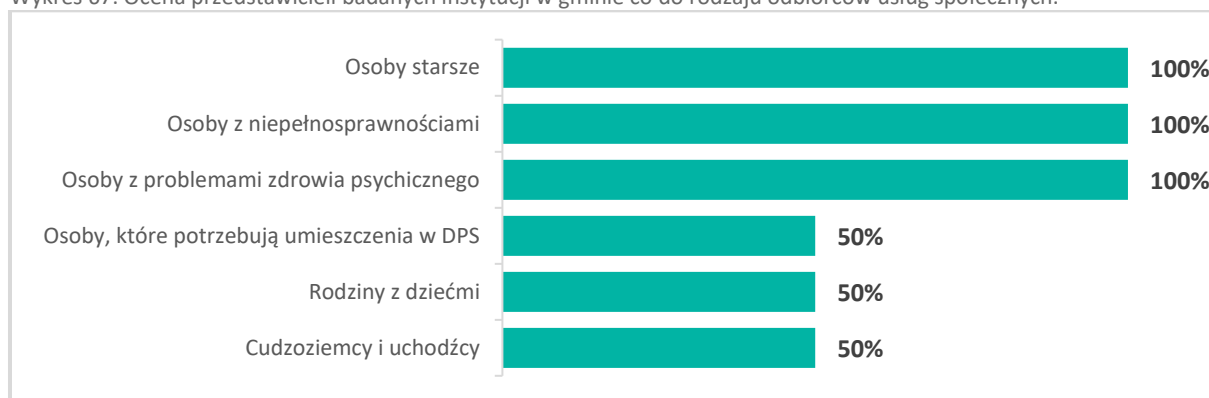
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

We wszystkich badanych instytucjach zlokalizowanych w mieście jest realizowany lokalny plan deinstytucjonalizacji usług społecznych.

III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne dla poszczególnych grup beneficjentów, a także problemy w rozwoju i gotowości podmiotów do rozwoju tych usług.

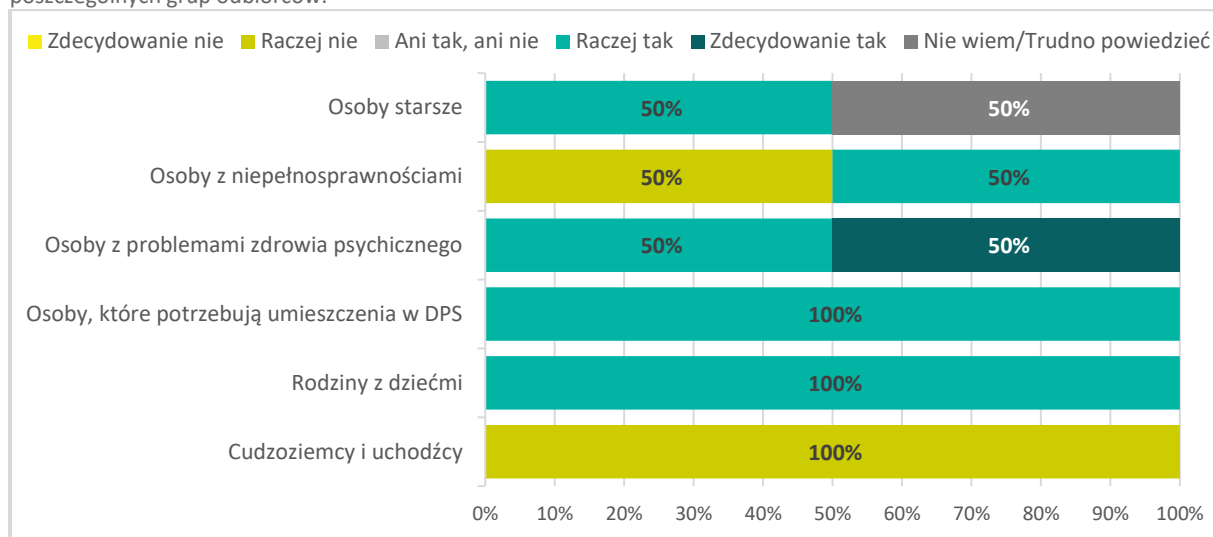
Wykres 67. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do rodzaju odbiorców usług społecznych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Badane instytucje świadczą usługi społeczne głównie dla następujących grup: osoby w kryzysie zdrowia psychicznego, osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami.

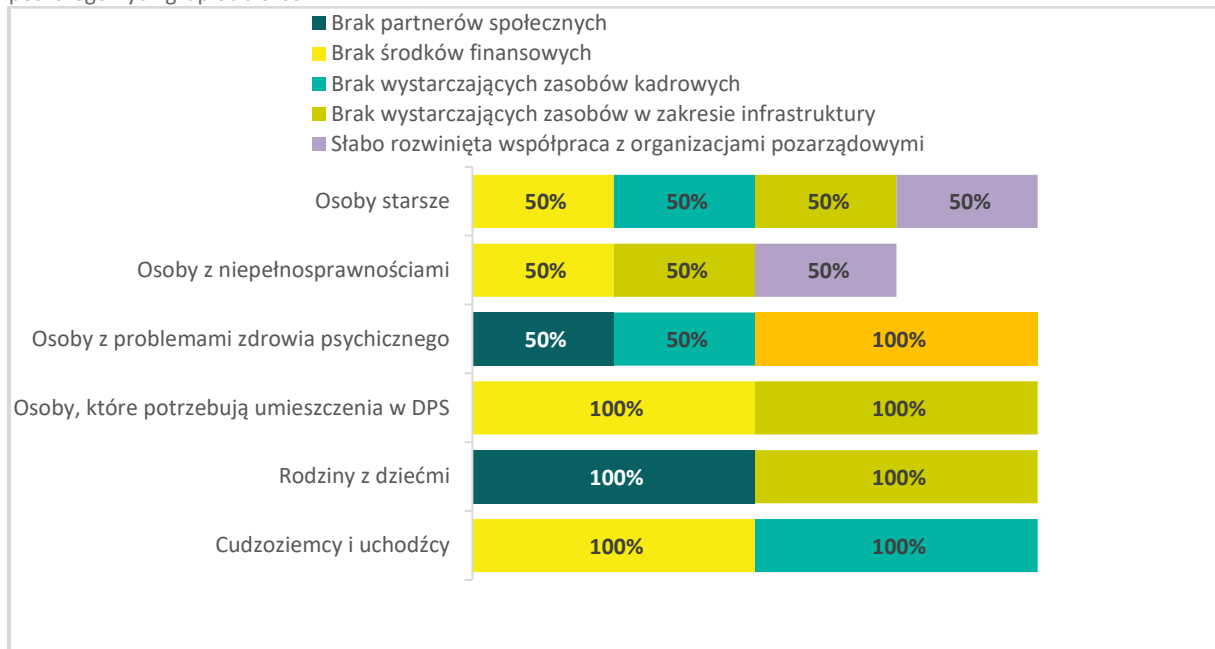
Wykres 68. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: osoby w kryzysie zdrowia psychicznego, osoby, które potrzebują umieszczenia w DPS, rodziny z dziećmi (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

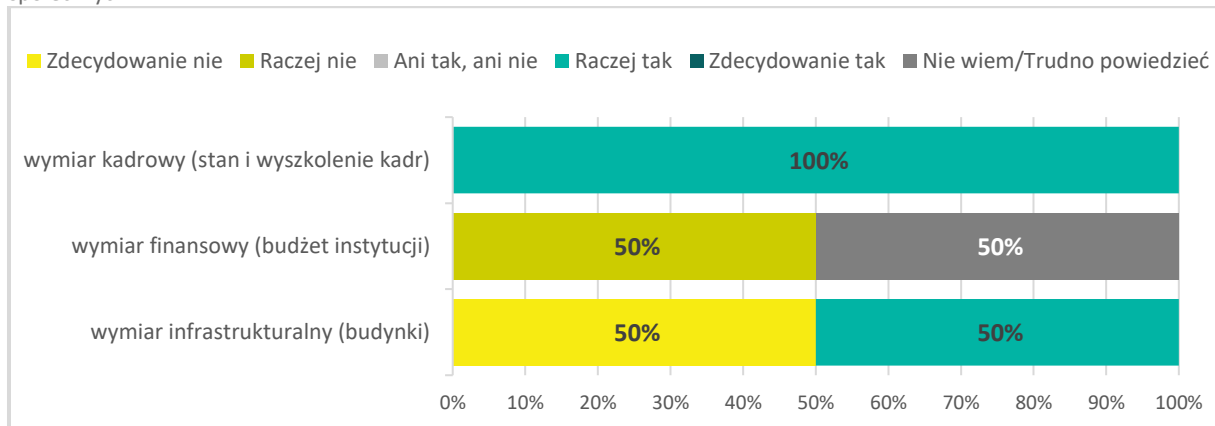
Wykres 69. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w Ostrołęce to: brak środków finansowych, brak wystarczających zasobów kadrowych oraz brak wystarczających zasobów w zakresie infrastruktury (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

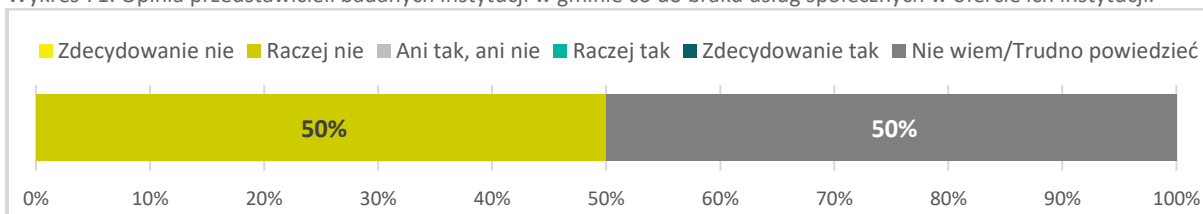
Instytucje zgłaszają umiarkowaną gotowość do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące wymiary:

- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) – 100% gotowe
- wymiar finansowy (budżet instytucji) – 50% niegotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynki) – 50% gotowe do 50% niegotowe.

IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w mieście co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli badanych instytucji w mieście co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.

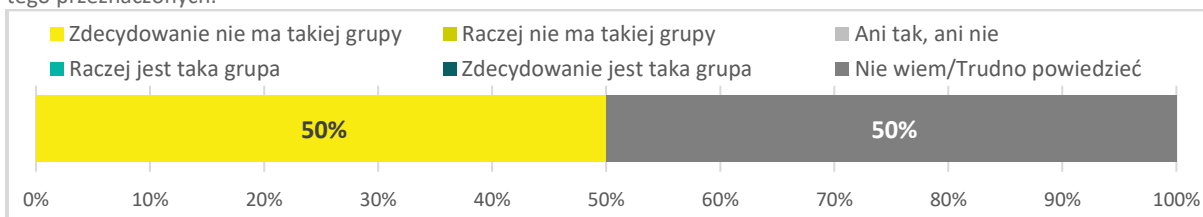
Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług nie brakuje żadnych usług, aby lepiej odpowiadać na potrzeby klientów.

Wykres 72. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych.

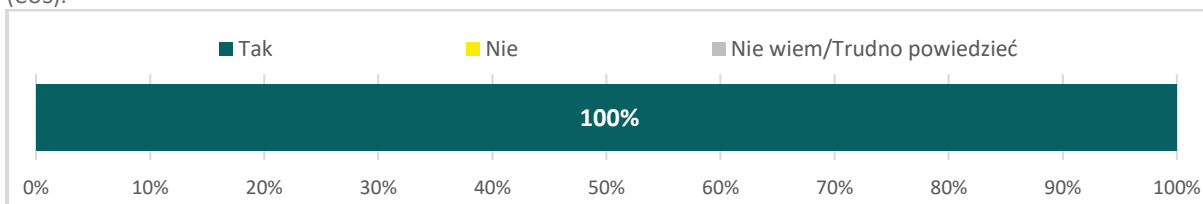
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pracownicy przebadanych instytucji wskazują, że nie istnieje taka grupa społeczna, która nie jest objęta wsparciem instytucji do tego przeznaczonych.

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)

Poniżej prezentujemy opinię przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS) na terenie Ostrołęki.

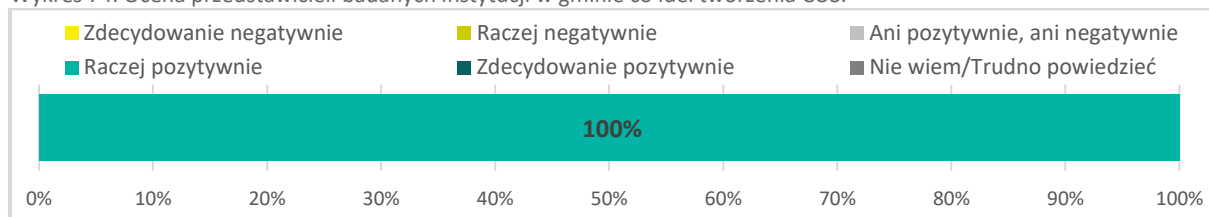
Wykres 73. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS).

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Przedstawiciele badanych instytucji w Ostrołęce słyszeli o idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS).

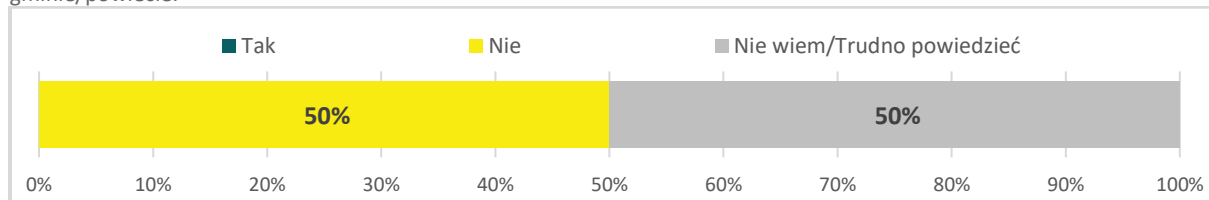
Wykres 74. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co idei tworzenia CUS.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Centrum Usług Społecznych to jednostka organizacyjna gminy utworzona dla jednej lub co najmniej dwóch gmin w celu zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie określonych usług społecznych oraz koordynacji tych usług, zgodnie z Art. 9. ustawy o realizowaniu usług społecznych przez Centrum Usług Społecznych. Przedstawiciele badanych instytucji pozytywnie (100%) oceniają ideę tworzenia Centrum Usług Społecznych.

Wykres 75. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminie/powiecie.

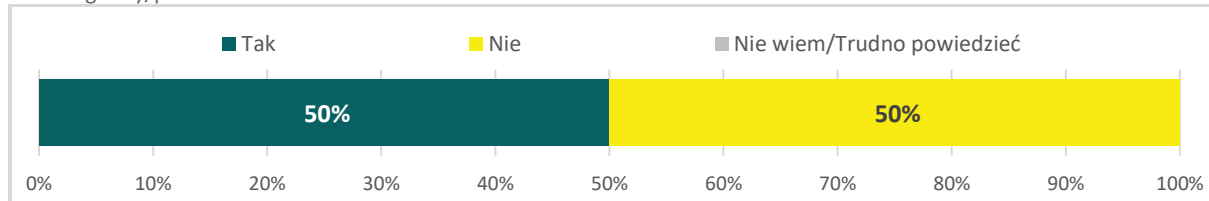
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Żaden z przedstawicieli instytucji nie przyznał, żeby w ich mieście funkcjonowało CUS.

VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie miasta

Poniżej prezentujemy opinię przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie Ostrołęki.

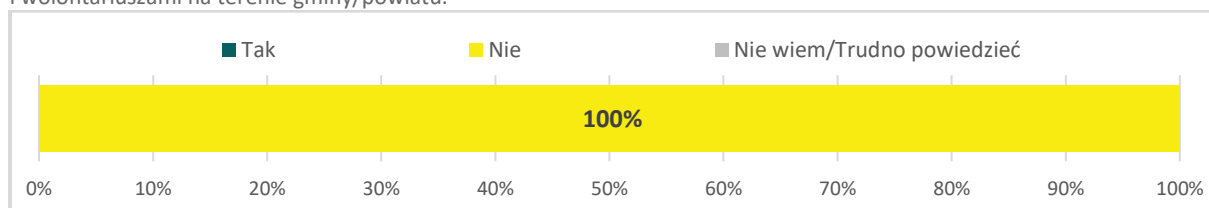
Wykres 76. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gminy/powiatu.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jeden z przedstawicieli instytucji przyznał, że w ich dzielnicy lub w mieście działają organizacje pozarządowe.

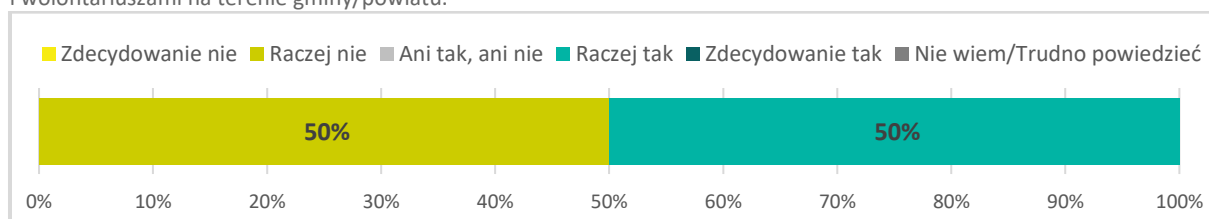
Wykres 77. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jedyny przedstawiciel badanych instytucji, który ma świadomość działania na jego terenie organizacji pozarządowych, nie deklaruje doświadczenia współpracy z wolontariuszami lub organizacjami pozarządowymi.

Wykres 78. Zainteresowanie przedstawicieli badanych instytucji do nawiązania współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jeden z przedstawicieli badanych instytucji, który nie ma doświadczenia współpracy z wolontariuszami lub organizacjami pozarządowymi byłby zainteresowany nawiązaniem współpracy z nimi, a drugi nie byłby zainteresowany.

SPIS TABEL

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w Ostrołęce w 2023 r.....	17
Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w Ostrołęce w 2023 r.	18
Tabela 3. Kapitał społeczny w Ostrołęce w 2023 r.....	18
Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie Ostrołęki.....	19
Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie Ostrołęki	20
Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie Ostrołęki według rodzaju prowadzonej działalności... ..	20
Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie Ostrołęki	20
Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w Ostrołęce w 2023 roku	21
Tabela 9. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w Ostrołęce w 2023 roku w podziale na wiek i płeć.....	22
Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w Ostrołęce w 2023 roku.....	22
Tabela 11. Pomoc dla cudzoziemców w Ostrołęce w 2023 r.	27

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów.	29
Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów.	29
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów.....	29
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów.....	29
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów.	30
Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gminy przez respondentów.	30
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych.	30
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminę.	31
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych.	31
Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych.	31
Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych.....	32
Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze.	32
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych.....	33
Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze.	33
Wykres 15. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób starszych.	33
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.	34
Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminę.	34
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami.	35
Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami. ...	35
Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami.....	35
Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami.....	36
Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.	36
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami.	37
Wykres 24. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami.	37
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.	38
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminę.....	38
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności.....	39
Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.	39
Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności.....	39
Wykres 30. Korzystanie z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności.....	40
Wykres 31. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.....	40
Wykres 32. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności.....	40
Wykres 33. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności.	41
Wykres 34. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.	41

Wykres 35. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę.	42
Wykres 36. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie.	42
Wykres 37. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.....	42
Wykres 38. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego w gminie.....	43
Wykres 39. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	43
Wykres 40. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.	44
Wykres 41. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	44
Wykres 42. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	44
Wykres 43. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gminy.....	45
Wykres 44. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminę.	45
Wykres 45. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla rodzin z dziećmi.	46
Wykres 46. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla rodzin z dziećmi.	46
Wykres 47. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi.	46
Wykres 48. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi.	47
Wykres 49. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi.	47
Wykres 50. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi.	48
Wykres 51. Brakujące w gminie usługi społeczne dla rodzin z dziećmi.....	48
Wykres 52. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe.....	49
Wykres 53. Potrzeba zaangażowania instytucji m. Ostrołęka w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS.	50
Wykres 54. Potrzeba zaangażowania się m. Ostrołęka w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi.....	50
Wykres 55. Potrzeba zaangażowania instytucji m. Ostrołęka w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców.....	51
Wykres 56. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	52
Wykres 57. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	53
Wykres 58. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	53
Wykres 59. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	53
Wykres 60. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne.....	53
Wykres 61. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne.....	54
Wykres 62. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminie o rozwoju usług społecznych I deinstytucjonalizacji.	54
Wykres 63. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminie.	54
Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce.	55

Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach.	55
Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji.	55
Wykres 67. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do rodzaju odbiorców usług społecznych.	56
Wykres 68. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców.	56
Wykres 69. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców.....	57
Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych.	57
Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.....	58
Wykres 72. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych.	58
Wykres 73. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS).	58
Wykres 74. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do idei tworzenia CUS.....	59
Wykres 75. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminie/powiecie.	59
Wykres 76. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gminy/powiatu.	59
Wykres 77. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.	60
Wykres 78. Zainteresowanie przedstawicieli badanych instytucji do nawiązania współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.....	60